มาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติ

THAI CONFORMITY ASSESSMENT STANDARD

มตช. 14061–2566

การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน – ข้อกำหนด

SUSTAINABLE FOREST PLANTATION MANAGEMENT: REQUIREMENTS

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

THAI INDUSTRIAL STANDARDS INSTITUTE

กระทรวงอุตสาหกรรม

MINISTRY OF INDUSTRY

ICS13.020.20

ISBN 978-616-595-441-9

มาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติ

การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

– ข้อกำหนด

มตช. 14061–2566

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2430 6815

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 140 ตอนพิเศษ 202 ง

วันที่ 23 สิงหาคม พุทธศักราช 2566

คณะอนุกรรมการวิชาการรายสาขา คณะที่ ๔ การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

อนุกรรมการวิชาการรายสาขา คณะที่ ๔ การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานด้านการตรวจสอบและรับรอง เพื่อจัดทำร่างมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ประธาน

รศ.ดร. รัตนวัฒน์ ไชยรัตน์	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

อนุกรรมการ

ผศ.ดร. นพรัตน์ คัคคุคิวาระ	คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
นางสาววรางคณา รัตนรัตน์	ศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า
นายบุญสุธีย์ จีระวงค์พานิช	กรมป่าไม้
นายกฤตศิลป์ สงเคราะห์	
นายประทีป อารยะกิตติพงษ์	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
นางสาวแสงรวี ม่วงฉ่ำ	
นายประสิทธิ์ ถิ่นธารา	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
นางสาววัลลภา ตรัยวิกรานต์	
นายวิชิต นันทวรวัน	สภาเกษตรกรแห่งชาติ
นายอัครินทร์ วงศ์อภิรัตน์	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
นายพฤทธิพล สร้อยสุวรรณ	
นายอภิชาติ ขาวสังข์	สมาคมอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษไทย
นายกิติพงศ์ ตั้งกิจ	สมาคมธุรกิจไม้โตเร็ว
ดร. พิชิต ลำใย	
นางปิยะทิพย์ เอี่ยวพานิช	สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน จำกัด
นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร	ผู้ทรงคุณวุฒิ

อนุกรรมการและเลขานุการ

นางสาววิชชา พิชัยณรงค์	สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวลัดดาวัลย์ ราชุรัชต	สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย
นางสาวกนกวรรณ ยอดทอง	

มาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติ การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยืน – ข้อกำหนด นี้

- ประกาศใช้ครั้งแรก เป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน มาตรฐานเลขที่ มอก. 14061-2547
- แก้ไขครั้งที่ 1 โดยยกเลิกมาตรฐานเดิมและกำหนดมาตรฐานใหม่ เป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน เล่ม 1 ข้อกำหนด มาตรฐานเลขที่ มอก. 14061 เล่ม 1-2555
- แก้ไขครั้งที่ 2 โดยยกเลิกมาตรฐานเดิมและกำหนดมาตรฐานใหม่ เป็น มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน เล่ม 1 ข้อกำหนด มาตรฐานเลขที่ มอก. 14061 เล่ม 1-2559

นับแต่การประกาศใช้มาตรฐาน มอก. 14061 ได้ปรากฏว่า การจัดการพื้นที่สวนป่าหลายแห่งมีบริบทการบริหารจัดการที่แตกต่างจากสวนป่าทั่วไป เช่น ป่าชุมชน ไม้นอกเขตป่า ในปี พ.ศ. 2563 จึงได้มีการรวบรวมข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการใช้งานมาตรฐาน รวมถึงเก็บข้อมูลจากการตรวจประเมินของหน่วยรับรอง เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาในการปรับแก้มาตรฐานให้มีความเหมาะสมต่อการใช้งานในปัจจุบัน ครอบคลุมป่าชุมชนและไม้นอกเขตป่า และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จากการรวบรวมข้อคิดเห็นดังกล่าว ประกอบกับครบกำหนดเวลาในการทบทวนมาตรฐาน จึงได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไขปรับปรุง มอก. 14061 โดยยกเลิกมาตรฐานเดิม (มอก. 14061 เล่ม 1-2559) และกำหนดมาตรฐานนี้ขึ้นใหม่

มาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาตินี้ จัดทำขึ้นภายใต้ พระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ตามความร่วมมือด้านการกำหนดมาตรฐานระหว่างสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมป่าไม้ และสำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย สถาบันอุตสาหกรรมเพื่อการเกษตร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

มาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาตินี้ กำหนดขึ้นโดยอาศัยเอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

PEFC ST 1003:2018 Sustainable Forest Management-Requirements

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานด้านการตรวจสอบและรับรองได้พิจารณามาตรฐานนี้แล้ว เห็นสมควรเสนอประธานกรรมการประกาศตามมาตรา 13(1) แห่งพระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. 2551

ประกาศคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานด้านการตรวจสอบและรับรอง
ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑
เรื่อง กำหนดมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติ
การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน – ข้อกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานด้านการตรวจสอบและรับรอง จึงออกประกาศกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติ การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน – ข้อกำหนด มาตรฐานเลขที่ มตช. 14061–2566 ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

นายบรรจง สุกรีฑา
เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ประธานกรรมการกำหนดมาตรฐานด้านการตรวจสอบและรับรอง

มาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติ

การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน - ข้อกำหนด

1. ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานนี้ให้ข้อกำหนดสำหรับการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์

- เพื่อให้มั่นใจในผลผลิตที่ยั่งยืน
- เพื่อลดหรือกำจัดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม
- เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ที่กำหนดไว้ รวมถึงการทำหน้าที่เพื่อสังคม

1.2 มาตรฐานนี้ให้ข้อกำหนดซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับป่าเศรษฐกิจ สวนป่า และไม้นอกเขตป่า โดยมาตรฐานได้รับการออกแบบมาเพื่อสนับสนุนและเสริมการกำกับดูแลตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติตามกฎหมายถือเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำ และครอบคลุมกระบวนการที่จำเป็นทั้งหมดในสวนป่าซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อบรรลุผลการจัดการอย่างยั่งยืน

1.3 มาตรฐานนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้โดยนิติบุคคล หรือบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและ การใช้สวนป่า รวมถึงผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานภายในพื้นที่สวนป่า และหน่วยรับรองสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจรับรอง

2. มาตรฐานอ้างอิง (Normative reference)

ไม่มี

3. ศัพท์และนิยามศัพท์

ศัพท์และนิยามศัพท์ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

3.1 การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (sustainable forest plantation management) หมายถึง การจัดการเพื่อรักษาและส่งเสริมสภาพความสมบูรณ์ของสวนป่าไม้เศรษฐกิจในระยะยาว และอำนวยประโยชน์แก่ประชาชนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3.2 การจัดการไม้นอกเขตป่าแบบเข้มข้น (intensive trees outside forests management) หมายถึง การจัดการไม้นอกเขตป่าที่มีความหนาแน่นของไม้สูง และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

3.3 การจัดการไม้นอกเขตป่าแบบไม่เข้มข้น (extensive trees outside forests management) หมายถึง การจัดการไม้นอกเขตป่าที่มีความหนาแน่นของไม้ต่ำ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืนเพียงบางข้อ

3.4 การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated pest management: IPM) หมายถึง การเลือกใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชที่มีอยู่อย่างเหมาะสม เพื่อลดปริมาณศัตรูพืช โดยจำกัดระดับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชหรือการใช้สิ่งแปลกปลอมอื่น ๆ และลดหรือหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจเกิดกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เน้นการปลูกพืชให้แข็งแรง ให้มีการกระทำที่รบกวนระบบนิเวศเกษตรน้อยที่สุด และสนับสนุนกลไกการใช้ศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูพืช

3.5 การแปลงพื้นที่ป่า (forest conversion) หมายถึง การแปลงป่าโดยตรงด้วยมนุษย์ไปสู่พื้นที่ที่ไม่ใช่ป่าหรือสวนป่า

หมายเหตุ: การเจริญทดแทนโดยการปลูกหรือการเพาะเมล็ดโดยตรง และ/หรือการส่งเสริมแหล่งเมล็ดพันธุ์ธรรมชาติโดยมนุษย์ ไปเป็นสายพันธุ์ที่โดดเด่นเช่นเดียวกับที่ได้มีการเก็บเกี่ยว หรือชนิดอื่นๆที่พบว่าในประวัติศาสตร์มีการปะปนไม่ถือเป็นการแปลงป่า

3.6 การปลูกป่าขึ้นใหม่ (afforestation) หมายถึง การปลูกป่าในพื้นที่ที่ไม่เคยเป็นป่ามาก่อนซึ่งเป็นการสร้างป่าในพื้นที่ใหม่ จากพื้นที่ที่ไม่เคยเป็นป่ามาก่อนในระยะเวลา 50 ปีให้กลายเป็นป่า โดยการปลูก หว่านเมล็ด หรือการส่งเสริมให้เกิดการขยายพันธุ์ตามธรรมชาติ เช่น การปรับปรุงสภาพดินให้อุดมสมบูรณ์ขึ้น การนำสัตว์ที่ช่วยกระจายพันธุ์มาอยู่อาศัย

3.7 การปลูกสร้างป่าใหม่ (reforestation) หมายถึง การสร้างพื้นที่ป่าที่ถูกทำลายให้มีสภาพใกล้เคียงกับพื้นที่ป่าที่เคยมีอยู่เดิมให้มากที่สุด

3.8 ของป่า (Non-wood forest products) หมายถึง ผลิตผลจากสวนป่าทุกชนิดยกเว้นเนื้อไม้

3.9 ชนิดใกล้สูญพันธุ์ (endangered species) หมายถึง ชนิดของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในบัญชีชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย

3.10 ชนิดต่างถิ่น (exotic species) หมายถึง ชนิดของสิ่งมีชีวิตที่นำมาจากต่างประเทศและเป็นชนิดที่ยังไม่มีการศึกษาความเหมาะสมในประเทศไทย

3.11 ชนิดที่ถูกคุกคาม (threatened species) หมายถึง ชนิดของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในบัญชีชนิดที่ถูกคุกคามของประเทศไทย

3.12 ชนิดประจำถิ่นอยู่อาศัย (endemic species) หมายถึง ชนิดของสิ่งมีชีวิตที่ปรากฏว่ามีลักษณะเฉพาะ เป็นเอกลักษณ์ เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในท้องที่นั้น

3.13 ชนิดที่หายาก (rare species) หมายถึง ชนิดของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในบัญชีพืชหายาก (rare plants)

3.14 ไม้ต้นที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม (genetically modified tree) หมายถึง ไม้ต้นซึ่งปัจจัยทางพันธุกรรมถูกดัดแปลงแก้ไข ด้วยวิธีที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยการผสมพันธุ์ หรือการปฏิสนธิรวมกันอย่างธรรมชาติ

3.15 ทรัพยากรสวนป่า (forest plantation resource) หมายถึง ผลผลิตที่เกิดขึ้นในพื้นที่สวนป่า ทั้งส่วนที่เป็นเนื้อไม้ (timber) ส่วนที่ไม่เป็นเนื้อไม้ (non-timber) และคุณค่าด้านการบริการ

3.16 การบริการของระบบนิเวศ (ecosystem services) หมายถึง ผลประโยชน์ที่มนุษย์ได้จากระบบนิเวศ ทั้งจากสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนและสังคม

3.17 ป่าไม้ (forest) หมายถึงพื้นที่ปกคลุมของพืชพรรณที่สามารถจำแนกได้ว่ามีไม้ต้นปกคลุมเป็นผืนต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3.125 ไร่ หรือ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่

3.18 ป่าเสื่อมโทรม (degraded forest) หมายถึง พื้นที่ป่าในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด หรือบางส่วน มีไม้มีค่าที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่น้อย และป่านั้นยากที่จะกลับฟื้นคืนได้ดีตามธรรมชาติ โดยมีลูกไม้ขนาดความสูงเกิน 2 เมตรขึ้นไป ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละ 20 ต้น หรือมีไม้ขนาดความโต 50-100 เซนติเมตร โดยวัดที่ระดับความสูง 130 เซนติเมตร ของต้นไม้ ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละ 8 ต้น หรือมีไม้ขนาดความโตเกิน 100 เซนติเมตรขึ้นไป ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละ 2 ต้น หรือพื้นที่ป่าที่มีไม้เข้าหลักเกณฑ์ทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าว เมื่อรวมกันแล้วต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 16 ต้น

3.19 ผู้ประกอบการ (entrepreneur) หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีกิจการและการบริหารเป็นของตนเอง เช่น บุคคล ห้างหุ้นส่วน หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบัน สมาคม ที่ดำเนินการในเรื่องสวนป่า

3.20 ผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder) หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือสนใจผลจากการดำเนินกิจกรรมการจัดการสวนป่าในพื้นที่ที่กำหนด

3.21 ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบ (affected stakeholder) หมายถึง บุคคล หรือนิติบุคคล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับผลกระทบทางตรงในการดำเนินชีวิตและการทำงานจากความเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดจากการนำมาตรฐานนี้ไปประยุกต์ใช้ แต่ไม่รวมถึงบุคคล หรือนิติบุคคล หรือองค์กรที่สนใจผลจากการดำเนินกิจกรรมการจัดการสวนป่าในพื้นที่ที่กำหนด เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ชุมชนนักวิทยาศาสตร์ และภาคประชาสังคมอื่นๆ

3.22 แผนการจัดการ (management plan) หมายถึง เอกสารข้อมูลที่ระบุวัตถุประสงค์ การดำเนินการ และการเตรียมการควบคุมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรและบริการของระบบนิเวศตามช่วงเวลาที่กำหนด
หมายเหตุ: แผนการจัดการขึ้นอยู่กับแต่ละสถานประกอบการ ซึ่งอาจเป็นเอกสารหรือเครื่องมืออื่นๆ ที่สอดคล้องตามหน้าที่นี้

3.23 พื้นที่เกษตรกรรม (agricultural area) หมายถึง พื้นที่ที่มีไม้ต้น แต่ประเมินได้ว่าผลผลิตหลักของการดำเนินการไม่ใช่เนื้อไม้ ได้แก่ พื้นที่วนเกษตร สวนผลไม้ สวนยางพารา และสวนปาล์ม

3.24 พื้นที่กันไว้ (set aside area) หมายถึง พื้นที่ที่สวนป่ากันไว้จากการทำกิจกรรมเพื่อผลิตและค้าขายผลิตภัณฑ์จากสวนป่า โดยมีวัตถุประสงค์ในการรักษาและ/หรือเพิ่มพูนหน้าที่ของสวนป่าในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม

3.25 พื้นที่ที่กำหนด (defined area) หมายถึง พื้นที่ของสวนป่าที่ผู้ประกอบการระบุไว้

3.26 พื้นที่ที่ได้รับการรับรอง (certified area) หมายถึง พื้นที่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน มตช. 14061

3.27 พื้นที่ป่าไม้ (forest land) หมายถึง ที่ดินหรือพื้นที่ป่าตามที่กฎหมายป่าไม้กำหนดไว้

3.28 พื้นที่ป่าไม้ที่มีความสำคัญทางนิเวศวิทยา (Ecologically important forest areas) หมายถึง พื้นที่ป่าซึ่ง

ก) ประกอบด้วยระบบนิเวศป่าไม้ที่ได้รับการคุ้มครอง หายาก เปราะบาง หรือเป็นตัวแทนของระบบนิเวศป่าไม้

ข) มีชนิดเฉพาะถิ่นและแหล่งที่อยู่อาศัยของชนิดที่ถูกคุกคามตามที่กำหนดไว้ในรายการอ้างอิงที่เป็นที่รู้จักอยู่หนาแน่นอย่างมีนัยสำคัญ

ค) มีทรัพยากรของพันธุกรรมในถิ่นที่อยู่ที่ใกล้สูญพันธุ์หรือได้รับการคุ้มครอง

ง) มีส่วนสนับสนุนให้เกิดภูมิทัศน์ขนาดใหญ่ด้วยการกระจายตัวตามธรรมชาติและความอุดมสมบูรณ์ของชนิดที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในระดับโลก ภูมิภาค และประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

3.29 พื้นที่อยู่อาศัย (settlement area) หมายถึง พื้นที่นอกเขตป่าไม้ที่ไม่เข้านิยามพื้นที่เกษตรกรรม

3.30 ไม้นอกเขตป่า (Trees outside Forests: TOF) หมายถึง ไม้ต้นที่ปลูกหรือขึ้นอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรมหรือพื้นที่ใช้ประโยชน์ในรูปแบบอื่น ซึ่งอยู่นอกเขตพื้นที่ป่าไม้ของรัฐที่มิได้อนุญาตให้เป็นป่าเพื่อการเศรษฐกิจตามกฎหมายกำหนด

3.31 ไม้ล้มขอนนอนไพร หมายถึง ไม้ในป่าที่ล้มตายเอง

3.32 ระบบการจัดการ (Management system) หมายถึง องค์ประกอบที่สัมพันธ์กันหรือมีปฏิสัมพันธ์ขององค์กรหนึ่งๆ เพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และกระบวนการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้น

3.33 ระบบนิเวศ (ecosystem) หมายถึง พื้นที่หน่วยหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตที่อยู่รวมกัน ภายใต้สิ่งแวดล้อมเดียวกัน โดยมีพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ และเป็นพื้นที่มีเอกลักษณ์

3.34 ระบบนิเวศที่ไม่ใช่ป่าไม้ (Non-forest ecosystem) ระบบนิเวศในพื้นที่ซึ่งไม่ตรงตามนิยามของป่าไม้

3.35 ระบบวนวัฒน์ (silvicultural system) หมายถึง ระบบการปฏิบัติกับหมู่ไม้ตลอดช่วงชีวิตของต้นไม้ในพื้นที่นั้น ตั้งแต่การสืบพันธุ์ การปลูก การบำรุงรักษา และการตัดฟันไม้มาใช้ประโยชน์

3.36 สวนป่าไม้เศรษฐกิจ (economic plantation) หมายถึง พื้นที่ที่ผู้ประกอบการปลูกไม้ยืนต้นเพื่อนำเนื้อไม้มาใช้ประโยชน์โดยตรงหรือเพื่อการค้า รวมถึงการใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ซึ่งต่อไปในมาตรฐานนี้จะเรียกว่า “สวนป่า”

3.37 สารเคมี (chemical) หมายถึง สารสังเคราะห์ซึ่งนำมาใช้ในการจัดการสวนป่า เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีปราบศัตรูพืช และฮอร์โมน

3.38 สิทธิถือครอง (tenure) หมายถึง สิทธิที่แสดงความเป็นเจ้าของ หรือผู้มีสิทธิ์ครอบครองตามกฎหมายใช้ประโยชน์ เก็บเกี่ยว หรือจัดการทรัพยากรสวนป่าที่ระบุเป็นเวลาและพื้นที่

3.39 ภูมิปัญญาท้องถิ่น (traditional knowledge) หมายถึง องค์ความรู้วิธีการ ทักษะ นวัตกรรม แนวปฏิบัติ หรือการเรียนรู้ที่เป็นผลมาจากกิจกรรมทางปัญญาในรูปแบบดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่น มีการสืบทอดและพัฒนาจากรุ่นอดีตสู่รุ่นปัจจุบันผ่านกาลเวลา

3.40 ภูมิทัศน์ (landscape) หมายถึง ลักษณะทางภูมิประเทศโดยทั่วไปของบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และเกิดขึ้นโดยฝีมือมนุษย์

3.41 อนุสัญญาหลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (Fundamental ILO conventions) หมายถึง อนุสัญญา 8 ฉบับ (ILO 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 และ 182) ที่คณะกรรมการปกครองของ ILO ระบุเป็น “พื้นฐาน” ในแง่ของหลักการและสิทธิในการทำงาน ประกอบด้วย เสรีภาพในการสมาคมและการยอมรับสิทธิในการเจรจาต่อรองร่วม ขจัดแรงงานบังคับหรือแรงงานเกณฑ์ทุกรูปแบบ การยกเลิกการใช้แรงงานเด็กอย่างมีประสิทธิผล และการขจัดการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและการประกอบอาชีพ

3.42 หน่วยการจัดการ (management unit) หมายถึง หน่วยการทำงาน ซึ่งมีการกำหนดพื้นที่ไว้อย่างชัดเจน มีการจัดการ การควบคุม มีวัตถุประสงค์การจัดการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนตามแผนการจัดการระยะยาว

3.43 เอกสารสารสนเทศ (documented Information) หมายถึง สารสนเทศที่จำเป็นต้องได้รับการควบคุมและดูแลโดยองค์กร รวมถึงสื่อที่มีอยู่ ซึ่งเอกสารสารสนเทศสามารถอยู่ในรูปแบบและสื่อใดก็ได้และจากแหล่งใดก็ได้ เพื่อสนับสนุน ระบบการจัดการ กระบวนการที่เกี่ยวข้องในองค์กร เพื่อก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงระบบสนับสนุนต่าง ๆ หรือเป็นแหล่งข้อมูลที่สร้างขึ้นเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้

4. บริบทสวนป่า

4.1 ทั่วไป

สวนป่าต้องนำมาตรฐานนี้ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมของผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดในพื้นที่สวนป่าซึ่งเป็นผู้มีผลกระทบต่อการบรรลุผลความสอดคล้องกับมาตรฐานนี้

4.2 การเข้าใจความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ที่ได้รับผลกระทบ

สวนป่าต้องพิจารณา

ก) ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

ข) ความต้องการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้

ค) ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่สวนป่าต้องนำมาดำเนินการ

4.3 การกำหนดขอบข่ายระบบการจัดการ

4.3.1 สวนป่าต้องกำหนดขอบข่ายในการจัดทำระบบการจัดการ โดยต้องกำหนดขอบเขตพื้นที่สวนป่าและการประยุกต์ใช้ระบบการจัดการ

4.3.2 สวนป่าต้องกำหนดรอบการสำรวจและการวางแผน การดำเนินการ การตรวจติดตามและการประเมิน รวมถึงการประเมินผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจที่เหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5. ความเป็นผู้นำ

5.1 ผู้บริหารสวนป่าต้องแสดงความมุ่งมั่นที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน สำหรับ

ก) การดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน และข้อกำหนดอื่น ๆ ของระบบการรับรอง

ข) การปรับปรุงระบบการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน อย่างต่อเนื่อง

5.2 การกำหนดความมุ่งมั่นดังกล่าวต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ เช่น ประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน การติดประกาศแผ่นพับ หรือสื่ออื่นๆ

5.3 สวนป่าต้องกำหนด บทบาท ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องตามข้อกำหนดของมาตรฐานนี้

6. การวางแผน

6.1 การจัดการความเสี่ยงและโอกาส

6.1.1 สวนป่าต้องพิจารณาความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยต้องพิจารณาถึงขนาดพื้นที่และความเข้มข้นในการจัดการ รวมถึง

ก) ปัจจัยภายนอก เช่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี

ข) ปัจจัยภายใน เช่น บุคลากร การเงิน และทรัพยากรสวนป่า

6.1.2 สวนป่าต้องสำรวจปริมาณผลผลิตและจัดทำแผนที่ทรัพยากรสวนป่าและเก็บรักษาข้อมูลไว้ ทั้งนี้การสำรวจและจัดทำแผนที่ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอตามสภาวะแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ และสอดคล้องกับข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในมาตรฐานนี้

6.2 แผนการจัดการ

6.2.1 สวนป่าต้องจัดทำแผนการจัดการสวนป่า โดยแผนการจัดการต้อง

ก) ได้รับการทบทวนเป็นระยะและมีการปรับปรุงตามความเหมาะสม

ข) เหมาะสมกับขนาดและพื้นที่การใช้

ค) เป็นไปตามกฎหมายท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับนานาชาติที่บังคับใช้ ตลอดจนการใช้ที่ดินที่มีอยู่หรือแผนงานของทางราชการอื่นๆ เช่น แผนพัฒนาตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นต้น

ง) ครอบคลุมทรัพยากรป่าไม้อย่างเพียงพอ

6.2.2 แผนการจัดการสวนป่า ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้

ก) วัตถุประสงค์ของการจัดการโดยคำนึงถึงสังคม ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ

ข) คำอธิบายข้อมูลพื้นฐานของหน่วยการจัดการ เช่น ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรสวนป่า คุณลักษณะความหลากหลายทางชีวภาพ ข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและสถานะความเป็นเจ้าของ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและบริบททางสังคมของพื้นที่โดยรอบ

ค) แผนที่ที่แสดงรายละเอียด ขอบเขต ทรัพยากรสวนป่า รวมถึงพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ พื้นที่กันชน พื้นที่กันไว้ พื้นที่ซึ่งมีความสำคัญต่อหน้าที่ในการป้องกันเพื่อสังคม พื้นที่เสี่ยงและเปราะบางต่อการชะล้างพังทลายของดิน พื้นที่เป็นแหล่งน้ำ ระบบขนส่งและเคลื่อนย้าย กิจกรรมที่ได้วางแผนไว้

ง) ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณที่จัดสรรเพื่อพัฒนาแผนการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จ) รายละเอียดของระบบวนวัฒน์ ประกอบด้วย การคัดเลือกสายพันธุ์ การเลือกพื้นที่ การเพาะชำ การปลูก การบำรุงรักษา การสำรวจอัตราการเติบโต และกำหนดอัตราการเก็บเกี่ยว รวมถึงการวิเคราะห์ดินและธาตุอาหาร

ฉ) รูปแบบวิธีการเก็บเกี่ยว รายละเอียดและเหตุผลของเทคนิคการเก็บเกี่ยวและอุปกรณ์ที่จะใช้

ช) ระบบการจัดการอื่น ๆ ตามระบบนิเวศของสวนป่า

ซ) การปกป้องสิ่งแวดล้อมและสังคมบนพื้นฐานของการประเมินสิ่งแวดล้อมและสังคม และการระบุผลกระทบการจัดการ และมาตรการลดผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

ฌ) การป้องกันและการฟื้นฟูสัตว์และพืชชนิดที่หายาก ถูกคุกคาม และใกล้สูญพันธุ์ ที่อยู่อาศัยและระบบนิเวศ

ญ) ปริมาณไม้ที่ให้ตัดได้ในแต่ละปี รวมถึงการให้เหตุผลประกอบ

6.2.3 สวนป่าต้องสรุปแผนการจัดการที่เหมาะสมกับขอบข่ายและความเข้มข้นของการจัดการป่าไม้ และต้องเผยแพร่สู่สาธารณะ โดยต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทั่วไปและหลักการจัดการป่าไม้ สรุปแผนการจัดการดังกล่าวสามารถยกเว้นความลับทางธุรกิจและข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นความลับตามที่กฎหมายกำหนด หรือเพื่อการคุ้มครองพื้นที่ทางวัฒนธรรมหรือลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติที่เปราะบาง

6.3 ข้อกำหนดสำหรับความสอดคล้อง

6.3.1 ความสอดคล้องกับกฎหมาย

6.3.1.1 สวนป่าต้องระบุและมีวิธีการเข้าถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนป่าและพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรให้สวนป่ามีความสอดคล้องกับกฎหมายเหล่านั้น

6.3.1.2 สวนป่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่บังคับใช้ในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการสวนป่า ซึ่งรวมถึงแนวทางการจัดการสวนป่า การปกป้องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าคุ้มครองและสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ สิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิการใช้ที่ดินสำหรับ

ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น หรือผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบ ปัญหาด้านสุขภาพ แรงงานและความปลอดภัย การต่อต้านการทุจริตและการชำระค่าภาคหลวงและภาษีที่เกี่ยวข้อง

6.3.1.3 สวนป่าต้องมีมาตรการต่อต้านการทุจริต โดยใช้ทางเลือกที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของการทุจริต

6.3.1.4 สวนป่าต้องมีมาตรการเพื่อปกป้องสวนป่าจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น การตัดไม้อย่างผิดกฎหมาย การใช้ที่ดินอย่างผิดกฎหมาย การจุดไฟโดยผิดกฎหมาย และกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอื่น ๆ

6.3.2 สิทธิทางกฎหมาย สิทธิทางจารีตและประเพณี และสิทธิดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับที่ดินสวนป่า

6.3.2.1 สวนป่าต้องสามารถแสดงสิทธิในทรัพย์สิน ความเป็นเจ้าของไม้ต้น และการถือครองที่ดินได้อย่างชัดเจน โดยมีเป็นเอกสาร นอกจากนี้ สิทธิทางกฎหมาย จารีตประเพณี และประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สวนป่าต้องได้รับการชี้แจง ยอมรับและให้ความสำคัญ

6.3.2.2 สวนป่าต้องมีวิธีปฏิบัติและดำเนินการโดยให้ความสำคัญสำหรับกรอบที่กำหนดขึ้นของกฎหมาย สิทธิทางจารีตประเพณี และสิทธิดั้งเดิม เช่นที่ระบุไว้ใน อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 169 และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของชนพื้นเมือง ซึ่งต้องไม่ถูกละเมิดโดยปราศจากความยินยอมพร้อมใจที่เป็นอิสระ การแจ้งล่วงหน้า และได้รับข้อมูลเพียงพอ จากผู้ถือสิทธิ

หมายเหตุ: อนุสัญญาฉบับที่ 169 มีสาระสำคัญ คือ รัฐสมาชิกต้องจัดให้ชนเผ่าและชนพื้นเมืองได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่นเดียวกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และต้องกำหนดนโยบายด้านสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานสำหรับชนเผ่าและชนพื้นเมือง โดยรัฐต้องปรึกษาหารือกับชนเผ่าและชนพื้นเมืองหรือให้ชนเผ่าและชนพื้นเมืองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือแผนงานต่าง ๆ ของภาครัฐที่อาจส่งผลต่อชนเผ่าและชนพื้นเมืองนั้น

6.3.2.3 สวนป่าต้องมีวิธีปฏิบัติและดำเนินการโดยเคารพต่อสิทธิมนุษยชนตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

6.3.3 อนุสัญญาหลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

6.3.3.1 สวนป่าต้องมีวิธีปฏิบัติและดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาหลักองค์การแรงงานระหว่างประเทศ

6.3.3.2 สวนป่าต้องให้เสรีภาพในการสมาคม สิทธิในการรวมตัว รวมถึงการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว และการเจรจาต่อรอง

6.3.4 สภาพการทำงาน ความปลอดภัย และสุขภาพ

6.3.4.1 สวนป่าต้องดำเนินการโดยมีการวางแผน จัดการ และทำให้บรรลุผล โดยพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านสุขภาพและอุบัติเหตุ และใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งหมดเพื่อปกป้องคนงานจากความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องได้รับแจ้งเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับงานรวมถึงมาตรการป้องกัน

6.3.4.2 สวนป่าต้องจัดให้มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัย และให้คำแนะนำและการฝึกอบรมสำหรับการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน ชั่วโมงการทำงานและการลา ต้องสอดคล้องกับกฎหมายในประเทศหรือข้อตกลงร่วมที่ใช้บังคับ

หมายเหตุ: กฎหมายในประเทศ ได้แก่ กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม

6.3.4.3 ค่าจ้างของคนงานสวนป่าทั้งคนท้องถิ่นและคนนอกพื้นที่ รวมทั้งผู้รับเหมา ผู้ประกอบการรายอื่นที่ทำงานในพื้นที่ที่ได้รับการรับรองต้องเป็นไปตามหรือมากกว่าค่าจ้างตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามการเจรจาต่อรองข้อตกลงร่วมกัน

หมายเหตุ 1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับค่าจ้าง ได้แก่ ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

2. หากค่าจ้างต่ำกว่าค่าครองชีพ ควรมีขั้นตอนการปรับค่าจ้างให้เหมาะสมกับระดับค่าครองชีพ นอกเหนือจากการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อ

3. กรณีเป็นการแบ่งปันรายได้ร่วมกัน หรือเป็นหุ้นส่วนกัน ไม่นับเป็นการจ้างงานตามข้อกำหนดนี้

6.3.4.4 สวนป่าต้องมุ่งมั่นที่จะให้โอกาสที่เท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นอิสระจากการคุกคามในสถานที่ทำงาน และส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ

7. การสนับสนุน

7.1 ทรัพยากร

7.1.1 สวนป่าต้องกำหนดและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการจัดทำ การดำเนินการ บำรุงรักษา และการพัฒนาระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน อย่างต่อเนื่อง

7.2 ความสามารถ

ผู้จัดการสวนป่า ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ให้บริการ (ผู้รับเหมา) และเจ้าของสวนป่าต้องได้รับข้อมูลที่เกี่ยวกับการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนที่เพียงพอและได้รับการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันผ่านการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

7.2.1 สวนป่าต้องกำหนดระดับความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแล

7.2.2 สวนป่าต้องดำเนินการใด ๆ เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถตามที่กำหนดไว้ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และต้องมีการประเมินประสิทธิผลของการดำเนินการนั้น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรเหล่านั้นมีความสามารถตามที่กำหนดไว้

7.2.3 สวนป่าต้องบันทึกและเก็บรักษาหลักฐานที่เหมาะสมเกี่ยวกับความสามารถของบุคลากร

7.3 การสื่อสาร

7.3.1 สวนป่าต้องมีการสื่อสารและการปรึกษาหารืออย่างมีประสิทธิภาพกับชุมชน ท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

7.3.2 กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียต้องแสดงถึง

ก) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย

ข) วิธีการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย โดยคำนึงถึงแง่มุมของการมีส่วนร่วม

ค) วิธีการประสานงาน และช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้มีส่วนได้เสีย

ง) การดำเนินการที่เกี่ยวข้องตามข้อตกลง หรือผลของการปรึกษาหารือ

จ) บันทึกผลการดำเนินการ

7.4 การร้องเรียน

7.4.1 สวนป่าต้องมีกลไกที่เหมาะสมและเปิดเผยในการแก้ไขข้อร้องเรียนและข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการจัดการป่าไม้ สิทธิการใช้ที่ดิน และสภาพการทำงาน

7.4.2 สวนป่าต้องเปิดเผยกลไกที่มีอยู่สำหรับการแก้ไขข้อร้องเรียนและข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าไม้ สิทธิการใช้ที่ดิน และสภาพการทำงาน

7.5 เอกสารสารสนเทศ

7.5.1 สวนป่าต้องจัดทำและควบคุมเอกสารสารสนเทศที่กำหนดโดยมาตรฐานนี้ และเอกสารสารสนเทศที่พิจารณาโดยสวนป่าแล้วว่ามีความจำเป็นสำหรับสวนป่า เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน และเป็นหลักฐานแสดงถึงการสอดคล้องตามข้อกำหนดทั้งหมดของมาตรฐาน

หมายเหตุ 1. การควบคุมเอกสารสารสนเทศ อาจทำได้โดยการชี้บ่ง การทบทวนและอนุมัติเพื่อให้มั่นใจว่าเอกสารสารสนเทศที่ใช้ถูกต้อง มีการควบคุมการแจกจ่าย การใช้ การจัดเก็บ การกำหนดระยะเวลาการจัดเก็บและการทำลาย

2. เอกสารสารสนเทศ รวมถึงเอกสารสารสนเทศจากภายนอกด้วย

8. การดำเนินการ

8.1 การบำรุงรักษาสวนป่าอย่างเหมาะสมเพื่อเป็นแหล่งหมุนเวียนคาร์บอน

8.1.1 สวนป่าต้องมีเป้าหมายเพื่อรักษาหรือเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ (พื้นที่ที่มีไม้ต้นขึ้นอยู่) และนิเวศบริการ และรักษาหรือเพิ่มคุณค่าทางเศรษฐกิจ นิเวศวิทยา วัฒนธรรม และสังคมของทรัพยากรในสวนป่า

8.1.1.1 พื้นที่ที่มีการตัดหมดต้องมีการปลูกใหม่ทดแทน หรือการปล่อยให้มีการสืบต่อพันธุ์ทางธรรมชาติ รวมถึงการแตกหน่อ ในเวลาที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่

8.1.1.2 วางแผนและดำเนินการในการจัดการสวนป่าโดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่เพื่อเพิ่มคุณค่าทางเศรษฐกิจ นิเวศวิทยา วัฒนธรรม และสังคม

8.1.1.3 ภายในขอบเขตพื้นที่ของสวนป่าและในขอบเขตพื้นที่ติดกัน หากมีพื้นที่นิเวศบริการ ต้องระบุถึงพื้นที่ดังกล่าวและมีมาตรการที่ใช้เพื่อรักษาและปรับปรุงบริการเหล่านี้

8.1.2 สวนป่าต้องปกป้องปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรในสวนป่าและความสามารถของสวนป่าในการกักเก็บคาร์บอนในระยะกลางและระยะยาว โดยการสร้างสมดุลระหว่างอัตราการเก็บเกี่ยวและการเติบโตด้วยวนวัฒน์วิธีที่เหมาะสม และเลือกใช้เทคนิคที่ลดผลกระทบในทางลบต่อทรัพยากรป่าไม้

8.1.2.1 สำรวจปริมาณผลผลิตและกำหนดปริมาณไม้ที่ให้ตัดได้ในแต่ละปี

8.1.2.2 ปริมาณการเก็บเกี่ยวไม้ต้องไม่เกินกำลังการผลิต เว้นแต่การเพิ่มขึ้นของการเก็บเกี่ยวเนื่องมาจากเหตุฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับภัยธรรมชาติ

8.1.2.3 วางแผนและดำเนินการในการจัดการสวนป่าโดยพิจารณาสภาพธรรมชาติและภูมิอากาศ

8.1.3 สวนป่าต้องดำเนินการในการจัดการที่เป็นเชิงบวกต่อสภาพภูมิอากาศ เช่น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

8.1.3.1 การวางแผนการตัดซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อการค้า ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการขายไม้โดยทันทีเพื่อหลีกเลี่ยงการลดพื้นที่ในการกักเก็บคาร์บอนโดยไม่จำเป็น

8.1.3.2 การตัดไม้ทุกประเภท ต้องใช้เทคนิคการตัดไม้ที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ปริมาณไม้เพื่อการค้าที่เหมาะสมโดยมีผลกระทบต่อต้นไม้ที่กำลังปลูกและส่วนประกอบอื่น ๆ ของสวนป่าน้อยที่สุด

8.1.3.3 การเผาเศษไม้สามารถทำได้เฉพาะในกรณีที่ส่วนที่เหลือนำไปสู่ความเสื่อมโทรมของสภาพสุขาภิบาลและความทนไฟของป่า และกรณีอื่นที่มีเหตุสมควร

8.1.3.4 มีมาตรการป้องกันอัคคีภัย ดำเนินการตามมาตรการ และรักษาระบบให้มีประสิทธิผล เพื่อป้องกันและกำจัดไฟป่า

8.1.3.5 ส่งเสริมการกักเก็บคาร์บอนในดินผ่านกิจกรรมการจัดการสวนป่า เช่น การปลูกพืชคลุมดิน

8.1.4 สวนป่าต้องไม่ได้มาจากการแปลงพื้นที่ป่า เว้นแต่การแปลงพื้นที่ซึ่ง

ก) เป็นไปตามนโยบายและกฎหมายระดับประเทศและระดับภูมิภาคที่บังคับใช้สำหรับการใช้ที่ดินและการจัดการป่าไม้และเป็นผลมาจากการวางแผนการใช้ที่ดินในระดับชาติหรือระดับภูมิภาคที่อยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบ และ

ข) มีสัดส่วนเพียงเล็กน้อย (ไม่เกิน 5%) ของประเภทป่านั้น ๆ ภายในพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง และ

ค) ไม่มีผลกระทบทางลบต่อพื้นที่ป่าไม้ที่มีความสำคัญทางนิเวศวิทยา พื้นที่ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมและสังคม หรือพื้นที่คุ้มครองอื่น ๆ และ

ง) ไม่ทำลายพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูงอย่างมีนัยสำคัญ และ

จ) มีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ระยะยาวในด้านการอนุรักษ์ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

8.1.5 สวนป่าต้องไม่ปลูกป่าทดแทน ในระบบนิเวศที่ไม่ใช่ป่าไม้ ซึ่งมีความสำคัญทางนิเวศวิทยา เว้นแต่ในกรณีที่

ก) เป็นไปตามนโยบายและกฎหมายระดับชาติและระดับภูมิภาคที่ใช้บังคับสำหรับการใช้ที่ดินและการจัดการป่าไม้ และเป็นผลมาจากการวางแผนการใช้ที่ดินในระดับชาติหรือระดับภูมิภาคที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐหรือทางการอื่น ๆ และ

ข) จัดตั้งขึ้นบนพื้นฐานการตัดสินใจที่ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแปลงผ่านกระบวนการปรึกษาหารือที่โปร่งใสและมีส่วนร่วม และ

ค) ไม่มีผลกระทบในทางลบต่อระบบนิเวศที่ไม่ใช่ป่าที่ถูกคุกคาม (รวมถึงระบบนิเวศที่เปราะบาง หายาก หรือใกล้สูญพันธุ์) พื้นที่ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมและสังคม แหล่งที่อยู่อาศัยที่สำคัญของสิ่งมีชีวิตที่ถูกคุกคาม หรือพื้นที่คุ้มครองอื่น ๆ และ

ง) เป็นพื้นที่ที่ไม่เป็นระบบนิเวศป่าไม้ แม้ว่ามีความสำคัญทางนิเวศวิทยา แต่มีสัดส่วนเพียงเล็กน้อยซึ่งได้รับการจัดการโดยสวนป่า และ

จ) ไม่ทำลายพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูงอย่างมีนัยสำคัญ และ

ฉ) ถ้าการปลูกป่าทดแทนนั้น ส่งเสริมให้เกิดการสร้างประโยชน์ระยะยาวในด้านการอนุรักษ์ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

หมายเหตุ สำหรับข้อ 8.1.4 และ 8.1.5 หมายความว่า สวนป่าที่สร้างขึ้นโดยการแปลงพื้นที่ป่าและการฟื้นฟูป่าหรือปลูกป่าในระบบนิเวศที่ไม่ใช่ป่าที่มีความสำคัญทางนิเวศวิทยา หลังจากวันที่ 31 ธันวาคม 2553 นอกเหนือจากกรณีที่ระบุไว้ข้างต้น ไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดและไม่มีสิทธิ์ได้รับการรับรอง โดยสวนป่าสามารถดำเนินการตรวจสอบประวัติของพื้นที่สวนป่าในวันที่ 31 ธันวาคม 2553 ว่าไม่เป็นพื้นที่ป่าปฐมภูมิและไม่เป็นพื้นที่ในระบบนิเวศที่ไม่ใช่ป่าไม้ที่มีความสำคัญทางทางนิเวศวิทยา

8.1.6 การแปลงป่าเสื่อมโทรมอย่างรุนแรงเป็นสวนป่า ต้องเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ นิเวศวิทยา สังคมและ/หรือวัฒนธรรม โดยมีเงื่อนไขดังนี้

ก) เป็นไปตามนโยบายและกฎหมายระดับชาติและระดับภูมิภาคที่ใช้บังคับสำหรับการใช้ที่ดินและการจัดการป่าไม้และเป็นผลมาจากการวางแผนการใช้ที่ดินในระดับชาติหรือระดับภูมิภาคที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐหรือทางการอื่น ๆ และ

ข) จัดตั้งขึ้นบนพื้นฐานการตัดสินใจที่ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการปรึกษาหารือที่โปร่งใสและมีส่วนร่วม และ

ค) ส่งผลดีต่อความสามารถในการกักเก็บคาร์บอนในระยะยาวของพรรณพืชในสวนป่า และ

ง) ไม่มีผลกระทบเชิงลบต่อพื้นที่ป่าที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมและสังคม หรือพื้นที่คุ้มครองอื่น ๆ และ

จ) รักษาหน้าที่ของสวนป่าในการปกป้องเพื่อสังคมและหน้าที่ในการควบคุมหรือสนับสนุนนิเวศบริการอื่น ๆ และ

ฉ) รักษาหน้าที่ของสวนป่าเพื่อเศรษฐกิจสังคม รวมถึงการพักผ่อนหย่อนใจและคุณค่าทางสุนทรียภาพและบริการทางวัฒนธรรมอื่น ๆ และ

ช) มีประวัติที่ดินที่แสดงหลักฐานว่าความเสื่อมโทรมไม่ได้เป็นผลมาจากการจัดการป่าไม้ที่ไม่ดี และ

ซ) มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือที่แสดงให้เห็นว่าพื้นที่นั้นไม่ได้รับการฟื้นฟูหรือไม่อยู่ในกระบวนการฟื้นฟู

8.2 การบำรุงรักษาสุขภาพและความสามารถในการอยู่รอดของระบบนิเวศของสวนป่า

8.2.1 สวนป่าต้องรักษาหรือปรับปรุงสุขภาพและความสามารถในการอยู่รอดของระบบนิเวศป่าไม้ให้ดีขึ้น และระบบนิเวศป่าไม้ที่เสื่อมโทรมต้องได้รับการฟื้นฟูโดยการจัดการโครงสร้างและกระบวนการทางธรรมชาติ และใช้มาตรการทางชีวภาพหรือกายภาพที่เป็นไปได้ในการป้องกันตามความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ

8.2.1.1 สำรวจพื้นที่ที่มีความสำคัญในการทำหน้าที่ด้านระบบนิเวศภายในหน่วยการจัดการ

8.2.1.2 จัดสรรพื้นที่กันชนหรือกันไว้เพื่อทำหน้าที่ด้านระบบนิเวศตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการปลูกสร้างสวนป่าหรือเมื่อเริ่มดำเนินการจัดการสวนป่า

8.2.1.3 สำรวจสุขภาพของระบบนิเวศ เช่น ศัตรูพืชและโรคต่าง ๆ

8.2.1.4 จัดทำแผนในการบำรุงรักษา ฟื้นฟู และซ่อมแซมระบบนิเวศป่าไม้ที่เสื่อมโทรม โดยใช้โครงสร้างและกระบวนการทางธรรมชาติ และมาตรการทางชีวภาพหรือกายภาพที่เหมาะสม

8.2.2 สวนป่าต้องส่งเสริมและรักษาให้มีความหลากหลายทางธรรมชาติทั้งในเชิงพันธุกรรม ชนิด และโครงสร้าง เพื่อทำให้เกิดเสถียรภาพ ความสามารถในการอยู่รอด และการฟื้นคืนสภาพของระบบนิเวศสวนป่า เพื่อเพิ่มความสามารถในการต้านทานต่อปัจจัยแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมและเสริมสร้างกลไกการควบคุมทางธรรมชาติ

8.2.2.1 ปลูกสร้างสวนป่าให้มีความหลากหลายทางพันธุกรรม ชนิดหรือโครงสร้าง ยกเว้นสวนป่าเชิงเดี่ยว สามารถพิจารณาถึงการรักษาหรือเพิ่มพูนความหลากหลายทางพันธุกรรม ชนิดหรือโครงสร้าง ในพื้นที่กันชนและพื้นที่กันไว้ภายในหน่วยการจัดการป่าไม้

8.2.2.2 มีแนวทางการจัดการที่เหมาะสมในการฟื้นฟูพื้นที่สวนป่าด้วยไม้ต้นที่มีชนิดและถิ่นกำเนิดที่เหมาะสมกับพื้นที่ หรือมีเทคนิคการดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการขนส่งที่บรรเทาความเสียหายที่จะเกิดต่อไม้ต้ย และดิน

8.2.2.3 จัดสรรพื้นที่กันชนและพื้นที่กันไว้ เพื่อประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ วัฒนธรรม และสังคม ในช่วงที่มีการเตรียมการสำหรับการปลูกสร้างสวนป่า (ถ้ามี)

8.2.3 สวนป่าต้องพิจารณาถึงการกำจัดของเสียในพื้นที่สวนป่า

8.2.3.1 กำหนดการจัดการของเสียแต่ละประเภท โดยเฉพาะสารอินทรีย์ ต้องรวบรวมและจัดเก็บในพื้นที่ที่กำหนด มีการกำจัดอย่างเหมาะสม และเป็นวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

8.2.3.2 ป้องกันการรั่วไหลของน้ำมันระหว่างการดำเนินงานในการจัดการสวนป่า

8.2.3.3 จัดทำขั้นตอนการดำเนินการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินจากการรั่วไหลของของเสียและน้ำมันเพื่อป้องกันผลกระทบในวงกว้าง

8.2.4 สวนป่าต้องพิจารณาการใช้ไฟ โดยต้องใช้ตามความจำเป็นสำหรับการจัดการประเภทนั้น และต้องมีการควบคุม

8.2.4.1 กำหนดมาตรการในการป้องกันไฟป่าและการใช้ไฟภายในสวนป่า เช่น การจัดทำแนวกันไฟในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง หรือการห้ามจุดไฟในพื้นที่

8.2.4.2 หากมีความจำเป็นต้องใช้ไฟในพื้นที่สวนป่า ต้องมีมาตรการควบคุมการใช้ไฟ เช่น มีคนควบคุม ณ ขณะที่ทำการจุดไฟ มีมาตรการควบคุมตลอดเวลาที่ใช้ไฟ

8.2.4.3 อบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้สามารถปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันไฟป่าและการใช้ไฟภายในสวนป่า

8.2.4.4 หากเกิดไฟไหม้ ต้องจัดทำบันทึก โดยมีรายละเอียดของพื้นที่ ความเสียหาย สาเหตุ และทบทวนมาตรการในการป้องกัน

8.2.5 สวนป่าต้องพิจารณาการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช โดยต้องใช้ตามความจำเป็นอย่างจำกัดและปลอดภัย

8.2.5.1 มีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานโดยวนวัฒนวิธีที่เหมาะสมหรือมาตรการทางชีวภาพเพื่อลดการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช

8.2.5.2 ห้ามมิให้ใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชและสารเคมีเป็นพิษร้ายแรง ดังนี้

(1) องค์การอนามัยโลกได้กำหนดไว้ในเอกสาร WHO Recommended Classification of Pesticide by Hazard and Guideline to classification ตาราง 1 ประเภท 1A และตาราง 2 ประเภท 1B อย่างเด็ดขาด

(2) ระบุไว้ในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

(3) สารเคมีปราบศัตรูพืชที่เป็นพิษอื่นๆ ที่ตกค้างอยู่ในห่วงโซ่อาหาร

หมายเหตุ สารเคมีปราบศัตรูพืชที่ตกค้างอยู่ในห่วงโซ่อาหารที่ถูกห้ามใช้โดยข้อตกลงระหว่างประเทศ ได้ถูกกำหนดไว้ในอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน พ.ศ. 2544 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

8.2.5.3 การใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชต้องปฏิบัติตามฉลากที่ถูกต้องตามกฎหมายของผู้ผลิตสารเคมีปราบศัตรูพืช และต้องใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมโดยบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรม

8.2.5.4 มีคู่มือการใช้สารเคมีสำหรับการปฏิบัติงานในสวนป่า

8.2.5.5 บันทึกการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช

8.2.6 สวนป่าต้องควบคุมการใช้ปุ๋ยโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมในสวนป่า

8.2.6.1 ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ โดยไม่ควรใช้ปุ๋ยเคมีเป็นทางเลือกในการปรับปรุงดิน

8.2.6.2 ควบคุมปริมาณการใช้ โดยมีการตรวจสอบคุณภาพดิน และบันทึกปริมาณการใช้ปุ๋ย

8.2.6.3 ต้องมีสถานที่ในการจัดเก็บปุ๋ย และภาชนะบรรจุปุ๋ยที่ใช้หมดแล้วต้องทิ้งในจุดที่กำหนดไว้

8.2.6.4 ให้ความรู้ในการใช้ปุ๋ยอย่างถูกวิธี และปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

8.3 การรักษาและส่งเสริมการทำหน้าที่ด้านผลผลิตของสวนป่า ทั้งผลผลิตเนื้อไม้และของป่า

8.3.1 สวนป่าต้องรักษาขีดความสามารถของสวนป่าในการผลิต ผลผลิตเนื้อไม้ ของป่า และบริการที่หลากหลายบนพื้นฐานของความยั่งยืน

8.3.1.1 จัดทำข้อมูลกำลังการผลิตของผลผลิต ทั้งเนื้อไม้และของป่า ประกอบด้วยรายการผลผลิตและจำนวน รวมถึงหากมีบริการที่สามารถเป็นแหล่งรายได้

8.3.1.2 กำหนดตัวชี้วัดด้านผลผลิตของสวนป่าที่เหมาะสม ทั้งผลผลิตเนื้อไม้และของป่า รวมถึงบริการของสวนป่า

8.3.1.3 รวบรวมข้อมูลทางสถิติ และติดตาม ข้อมูลกำลังการผลิตของผลผลิต การบริการ และตัวชี้วัดด้านผลผลิตและบริการ ตามแผนที่กำหนดไว้

8.3.2 สวนป่าต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้สำหรับตลาดใหม่และกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของสวนป่า

8.3.2.1 จัดทำข้อมูลงบประมาณในการจัดการสวนป่า และข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ข้อมูลต้องบ่งชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการอยู่รอดได้ในระยะยาว

หมายเหตุ 1. งบประมาณ เช่น ค่าแรง ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา รายรับ ภาษีที่ต้องจ่าย

2. ปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เช่น ข้อจำกัดขนาดไม้ ปริมาณความต้องการการใช้ไม้และของป่าของกลุ่มตลาด

8.3.2.2 ติดตามข้อมูลทางด้านการตลาดที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาความเป็นไปได้ของตลาดใหม่ของสินค้าและบริการของสวนป่า

8.3.2.3 การเก็บเกี่ยวผลผลิตต้องคำนึงถึงสภาวะตลาดหรือลูกค้า

8.3.3 สวนป่าต้องดำเนินการจัดการ การเก็บเกี่ยว และการเจริญทดแทน ในช่วงเวลาและวิธีที่ไม่ลดความสามารถในการให้ผลผลิตของพื้นที่ เช่น หลีกเลี่ยงความเสียหายต่อดินและต้นไม้ที่เหลือไว้

8.3.3.1 ประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการจัดการ การเก็บเกี่ยว และการเจริญทดแทน ที่จะส่งผลกระทบต่อผลผลิต

8.3.3.2 กำหนดมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงของผลกระทบที่เกิดขึ้น จากกิจกรรมตามข้อ 8.3.3.1

8.3.3.3 ติดตามและบันทึกผลการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดขึ้น และนำผลมาพิจารณาปรับปรุงมาตรการ

8.3.4 ระดับการเก็บเกี่ยวทั้งผลผลิตเนื้อไม้และของป่าต้องไม่เกินอัตราผลผลิตที่ยั่งยืนในระยะยาว โดยสวนป่าต้องใช้ผลผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8.3.4.1 พิจารณาอัตราการเจริญเติบโตรายปีหรือตามรอบที่เหมาะสม โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่มีอยู่ของสวนป่าหรือข้อมูลทางวิชาการ

8.3.4.2 กำหนดปริมาณการเก็บเกี่ยวผลผลิตเนื้อไม้และของป่าสูงสุดรายปี หรือตามรอบที่เหมาะสม โดยต้องไม่เกินอัตราผลผลิตที่ยั่งยืนในระยะยาวของสวนป่า

8.3.4.3 ดำเนินการเก็บเกี่ยว โดยปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวต้องเป็นไปตามระดับการเก็บเกี่ยวที่กำหนด ยกเว้นจะมีเหตุที่ทำให้ไม่เป็นไปตามกำหนด เช่น เกิดโรคระบาด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

8.3.4.4 ติดตามและบันทึกปริมาณการเก็บเกี่ยวผลผลิตเนื้อไม้และของป่า

8.3.5 สวนป่าต้องวางแผน ดำเนินการ และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ทางขนย้ายไม้ หรือสะพาน ให้เพียงพอต่อการขนส่งสินค้าและบริการ โดยมีผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

8.3.5.1 จัดทำแผนที่แสดงถึงระบบขนส่งและเคลื่อนย้าย เช่น ถนน สะพาน และหมอนไม้ เส้นทางชักลาก

8.3.5.2 สำรวจและตรวจสอบความพร้อมและความเพียงพอของระบบขนส่งและระบบเคลื่อนย้าย

8.3.5.3 สร้างหรือปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมีวิธีการดำเนินการที่ลดหรือหลีกเลี่ยงผลกระทบดังกล่าว

8.4 การรักษาสภาพ การอนุรักษ์ และการส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศสวนป่า

8.4.1 สวนป่าต้องรักษาสภาพ อนุรักษ์ และส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในระดับภูมิทัศน์ ระบบนิเวศ ชนิด และพันธุกรรม

8.4.1.1 สำรวจและจัดทำข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพทั้งชนิดพืช สัตว์ ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

8.4.1.2 ระบุชนิดประจำถิ่นที่หายาก และ/หรือใกล้สูญพันธุ์

หมายเหตุ สามารถดูสถานภาพพืชและสัตว์แต่ละชนิดตามองค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (International Union for Conservation of Nature: IUCN) และข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8.4.1.3 ประเมินความเสี่ยงที่เป็นภัยคุกคาม และผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

8.4.1.4 กำหนดแนวทางและมาตรการการจัดการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยง และบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะชนิดประจำถิ่นที่หายาก และ/หรือใกล้สูญพันธุ์

8.4.1.5 ติดตามและประเมินผลการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม เช่น รอบฤดูกาล

8.4.2 สวนป่าต้องสำรวจ ทำแผนที่ และวางแผนเกี่ยวกับทรัพยากรสวนป่า โดยระบุการป้องกัน การอนุรักษ์ และการกันพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศในพื้นที่สวนป่า

หมายเหตุ สวนป่าสามารถทำกิจกรรมในพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศได้ หากกิจกรรมไม่ก่อให้เกิดความเสียหายในพื้นที่ดังกล่าว

8.4.2.1 สำรวจพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ และระบุในแผนที่

8.4.2.2 กำหนดมาตรการในการป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ

8.4.2.3 ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการที่กำหนดตามรอบที่เหมาะสม

8.4.3 สวนป่าต้องไม่เก็บหาหรือไม่ล่าชนิดพืชและชนิดสัตว์คุ้มครอง ถูกคุกคาม และที่ใกล้สูญพันธุ์ในบริเวณสวนป่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า และต้องดำเนินการตามมาตรการป้องกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณของประชากรพืชและสัตว์

หมายเหตุ ข้อกำหนดนี้ไม่ได้กีดกันการค้าตามบัญชีไซเตสโดยสามารถดำเนินการได้ตามข้อกำหนดของไซเตส

8.4.3.1 ระบุชนิดพืชและสัตว์คุ้มครอง ถูกคุกคาม และใกล้สูญพันธุ์ในพื้นที่สวนป่าโดยใช้ข้อมูลจาก

ก) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

ข) พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช

ค) องค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN)

ง) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

8.4.3.2 มีนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการชนิดพืชและสัตว์คุ้มครอง ถูกคุกคาม และใกล้สูญพันธุ์ในพื้นที่สวนป่าตามที่กฎหมายกำหนด

8.4.3.3 สื่อสารแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการชนิดพืชและสัตว์คุ้มครอง ถูกคุกคาม และใกล้สูญพันธุ์ในพื้นที่สวนป่าให้ชุมชนในพื้นที่ได้รับทราบ

8.4.4 สวนป่าต้องมั่นใจว่าการเจริญทดแทนตามธรรมชาติหรือการปลูกใหม่มีความเหมาะสมทั้งคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรสวนป่า เพื่อให้เกิดการเจริญทดแทนอย่างสมบูรณ์

8.4.4.1 มีแผนการจัดการสวนป่าที่ระบุข้อมูลรอบตัดฟันและวิธีการเจริญทดแทนทั้งตามธรรมชาติหรือปลูกใหม่

8.4.4.2 จัดทำรายงานการเจริญทดแทนของสวนป่าที่แสดงถึงปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรสวนป่า

8.4.5 สวนป่าต้องทำการประเมินผลกระทบของชนิดต่างถิ่น ทั้งถิ่นกำเนิดหรือสายพันธุ์ และต้องเข้าใจถึงความสำคัญของผลกระทบดังกล่าวต่อการปลูกสร้างสวนป่า และความสำคัญต่อการวางแผนและการจัดการในแต่ละช่วงเวลาการผลิต

8.4.5.1 พิจารณาเลือกสายพันธุ์ในการปลูกให้เหมาะสมโดยคำนึงถึง การปรับตัวเข้ากับสภาพพื้นที่ได้ดี เช่น พิจารณาจากข้อมูลในอดีต ข้อมูลทางวิชาการ

8.4.5.2 หากมีการนำชนิดต่างถิ่นมาปลูกในพื้นที่ มาใช้ในการปลูก ต้องมั่นใจว่าไม่ส่งผลกระทบด้านลบต่อระบบนิเวศและความสมบูรณ์ทางพันธุกรรมของพันธุ์พื้นเมือง

หมายเหตุ ผลกระทบสามารถพิจารณาได้จากข้อมูลงานวิจัย ข้อมูลจากประสบการณ์ และนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาในการวางแผนและการจัดการ

8.4.6 สวนป่าต้องส่งเสริมการปลูกป่า ฟื้นฟูป่า และกิจกรรมการปลูกต้นไม้อื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในการปรับปรุงและฟื้นฟูความเชื่อมต่อทางนิเวศวิทยา

8.4.6.1 ระบุพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกป่าหรือการปลูกไม้ต้น โดยการปลูกป่าต้องช่วยปรับปรุงหรือฟื้นฟูความเชื่อมต่อทางนิเวศวิทยา

8.4.6.2 ต้องมั่นใจว่าการปลูกป่าในพื้นที่ที่อ้างถึงใน 8.4.6.1 ประสบความสำเร็จและเป็นไปตามเวลาที่กำหนด

8.4.7 สวนป่าต้องไม่นำพันธุ์ไม้ต้นที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม ที่มีผลกระทบต่อมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อมมาขยายพันธุ์ในสวนป่า

8.4.8 สวนป่าต้องกำหนดพื้นที่กันชน หรือพื้นที่กันไว้ เพื่อส่งเสริมการปลูกป่าและการทำหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อม นิเวศวิทยา และสังคม

8.4.8.1 สำรวจพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ และกำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่กันชนหรือพื้นที่กันไว้ และระบุในแผนที่

8.4.8.2 กำหนดมาตรการในการดูแลรักษาพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ โดย

ก) ส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายของโครงสร้างในแนวตั้งหรือแนวนอน เช่น ความหลากหลายทางชั้นอายุ และความหลากหลายของชนิด และมุ่งที่จะรักษาสภาพและฟื้นฟูความหลากหลายของภูมิทัศน์

ข) สนับสนุนระบบการจัดการแบบดั้งเดิมที่สร้างระบบนิเวศที่มีคุณค่า โดยคำนึงถึงความเหมาะสม

ค) ปล่อยให้มี ไม้ล้มขอนนอนไพร ต้นไม้ริมตลิ่ง ต้นไม้ที่เป็นอาหารแก่สัตว์ โดยมีปริมาณและการกระจายพันธุ์ตามความจำเป็น เพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อความสมบูรณ์ของสวนป่าและระบบนิเวศโดยรอบ

8.4.8.3 ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการที่กำหนดตามรอบที่เหมาะสม

8.4.9 สวนป่าต้องบำรุงรักษาและเก็บเกี่ยวโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศ หากเป็นไปได้ต้องมีมาตรการในการปรับปรุงหรือรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

8.4.9.1 ระบุกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศ

8.4.9.2 กำหนดมาตรการในการป้องกันความเสียหายต่อระบบนิเวศ

8.4.9.3 กำหนดมาตรการในการรักษาหรือปรับปรุงความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ที่สามารถทำได้ เช่น พื้นที่ที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศ

8.4.10 สวนป่าต้องวางแผนและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานโดยลดความเสียหายต่อระบบนิเวศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบนิเวศที่หายาก เปราะบาง หรือตัวแทนระบบนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์พันธุกรรม ชนิดที่ถูกคุกคาม หรือชนิดที่มีความสำคัญอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรพิจารณาถึงรูปแบบของการย้ายถิ่นฐานของชนิดดังกล่าว

8.4.10.1 ระบุแผนงานและการออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน (เช่น โครงสร้าง อาคาร ถนน สะพาน พื้นที่ขนถ่ายสินค้า แหล่งน้ำ) ภายในหน่วยการจัดการป่าไม้

8.4.10.2 ประเมินผลกระทบของการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเหล่านั้นต่อระบบนิเวศ

8.4.10.3 กำหนดทางเลือกหรือมาตรการในการลดผลกระทบจากการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

8.4.10.4 ดำเนินการขออนุญาตจากผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย (ถ้ามี)

8.4.10.5 ติดตามและประเมินผลกระทบของโครงสร้างพื้นฐานเหล่านั้น

8.4.10.6 นำผลการติดตามและประเมินผลมาพิจารณาปรับปรุงมาตรการที่มีอยู่

8.4.11 การนำสัตว์มาเลี้ยงในสวนป่าต้องมีมาตรการในการสร้างความสมดุลระหว่างประชากรสัตว์กับการเจริญทดแทนและการเจริญเติบโตของสวนป่า รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ

8.4.11.1 กรณีที่มีการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่สวนป่าทั้งที่เป็นการเลี้ยงสัตว์ของสวนป่า และการเข้ามาใช้พื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ของชุมชน ต้องพิจารณาถึงผลกระทบจากการนำสัตว์เข้ามาเลี้ยงในพื้นที่ และรวมอยู่ในแผนการจัดการสวนป่า

หมายเหตุ ผลกระทบต่อสวนป่า เช่น การเหยียบย่ำทำให้ต้นอ่อนถูกทำลายหรือทำให้ดินอัดแน่นเกินไป

8.4.11.2 กำหนดมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการนำสัตว์มาเลี้ยง เช่น การจำกัดพื้นที่ จำนวน กำหนดช่วงระยะเวลา

8.4.11.3 ติดตามการดำเนินการตามมาตรการ

8.5 การรักษาและส่งเสริมการทำหน้าที่ด้านการป้องกันของสวนป่า (โดยเฉพาะดินและน้ำ)

8.5.1 สวนป่าต้องรักษาหรือเพิ่มการทำหน้าที่ป้องกันของสวนป่าเพื่อสังคม เช่น ศักยภาพในการควบคุมการกัดเซาะ การป้องกันน้ำท่วม การทำน้ำให้สะอาด การควบคุมสภาพภูมิอากาศ การกักเก็บคาร์บอนและการควบคุมหรือสนับสนุนการบริการของระบบนิเวศอื่นๆ

8.5.1.1 มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเภทและสถานภาพของทรัพยากรดินและน้ำในพื้นที่

8.5.1.2 ดำเนินการตามแนวทางและ/หรือขั้นตอนในการระบุและกำหนดเขตพื้นที่สำหรับการปกป้องดินและน้ำ แหล่งน้ำ พื้นที่รับน้ำ (water catchment)

8.5.1.3 นำแนวทางการจัดการไปปฏิบัติ เพื่อรักษาและ/หรือเพิ่มคุณค่าของนิเวศบริการตามความเหมาะสมของพื้นที่ รวมถึงแนวปฏิบัติเชิงบวกต่อสภาพภูมิอากาศ เช่น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

8.5.2 สวนป่าต้องจัดทำแผนที่สำหรับพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญต่อหน้าที่ในการป้องกันเพื่อสังคม แผนการจัดการสวนป่าและการดำเนินการต้องรักษาหรือเพิ่มประสิทธิภาพของหน้าที่เหล่านั้น

8.5.2.1 จัดทำแผนที่สำหรับพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญต่อหน้าที่ในการป้องกันเพื่อสังคม เช่น พื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่เปราะบาง พื้นที่สำหรับการปกป้องดินและน้ำ โดยต้องระบุในแผนที่ให้ชัดเจน

8.5.2.2 จัดทำแผนการจัดการสำหรับพื้นที่ดังกล่าว

8.5.2.3 กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยง

8.5.2.4 ดำเนินการตามแผน มาตรการ และติดตามผลการเปลี่ยนแปลงสภาพของดินและน้ำ เฝ้าระวังตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสม

8.5.3 สวนป่าต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษในบริเวณดินที่เปราะบาง พื้นที่ลาดชัน และพื้นที่ซึ่งเสี่ยงต่อการพังทลายของดินลงสู่แหล่งน้ำจากการปฏิบัติงาน การใช้เทคนิคและเครื่องจักรต้องเหมาะสมกับพื้นที่นั้น ๆ รวมถึงมีมาตรการพิเศษในการลดความกดดันต่อประชากรสัตว์

8.5.3.1 สำรวจและจำแนกพื้นที่เสี่ยงที่เปราะบางต่อการชะล้างพังทลายของดิน

8.5.3.2 ประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมในพื้นที่เสี่ยงที่เปราะบางต่อการชะล้างพังทลาย โดยต้องมองถึงผลกระทบที่มีต่อประชากรสัตว์ในพื้นที่ดังกล่าว

8.5.3.3 การสร้างและบำรุงรักษาถนนและทางเดิน เทคนิคและอัตราการเก็บเกี่ยว และการเลือกชนิดไม้ ต้องไม่ส่งผลให้ดินเสื่อมโทรมในระยะยาวหรือส่งผลกระทบในทางลบต่อคุณภาพน้ำ ปริมาณ การเบี่ยงเบนจากรูปแบบการระบายน้ำของลำธารอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงการป้องกันไฟไหม้

8.5.3.4 มีแนวทางการปฏิบัติงานและการใช้เครื่องจักรในพื้นที่เหล่านั้น โดยแนวทางการปฏิบัติต้องจัดทำและดำเนินการเพื่อควบคุมการพังทลาย บำรุงรักษา หรือปรับปรุงโครงสร้างของดิน ความอุดมสมบูรณ์

และกิจกรรมทางชีวภาพ รวมถึงมาตรการพิเศษสำหรับการลดผลกระทบต่อประชากรสัตว์ในพื้นที่ดังกล่าว

8.5.4 สวนป่าต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษในพื้นที่ที่มีหน้าที่ป้องกันแหล่งน้ำเพื่อหลีกเลี่ยงผลเสียต่อคุณภาพและปริมาณของน้ำ โดยหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีหรือสารอันตรายอื่น ๆ หรือวนวัฒน์วิธีที่ไม่เหมาะสมซึ่งอาจมีผลเสียต่อคุณภาพน้ำ และต้องไม่กระทบต่อความสมดุลและคุณภาพของน้ำที่ปลายน้ำอย่างมีนัยสำคัญ

8.5.4.1 สำรวจพื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำในสวนป่าและเส้นทางการไหลของน้ำ ซึ่งมีการเชื่อมต่อกับแหล่งน้ำของชุมชนหรือแม่น้ำ อาจรวมถึงแหล่งน้ำที่ใช้ร่วมกับชุมชน หรือแหล่งน้ำสำรองในหน้าแล้ง

8.5.4.2 ประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของแหล่งน้ำ เช่น การเปลี่ยนแปลงสมดุลน้ำ การปนเปื้อนสารเคมี

8.5.4.3 มีนโยบายการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยจำกัดการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช

8.5.4.4 วิเคราะห์ปริมาณและคุณภาพน้ำตามวิธีการที่เหมาะสม เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของปริมาณและคุณภาพ

8.5.4.5 มีแผนการจัดการสวนป่าในเรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การปลูกพืชคลุมดิน หรือการทำฝายชะลอน้ำ เป็นต้น

8.5.4.6 มีการดำเนินงานหรือกิจกรรมอนุรักษ์ดินและน้ำที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และระบบนิเวศ โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนและผู้มีส่วนได้เสีย

8.5.5 สวนป่าต้องดำเนินการก่อสร้างถนน สะพาน และโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ในลักษณะที่ช่วยลดการเปิดหน้าดิน หลีกเลี่ยงการทำให้ดินลงไปในแหล่งน้ำและรักษาระดับน้ำตามธรรมชาติ และไม่เปลี่ยนแปลงเส้นทางการไหลของน้ำที่มีอยู่เดิม ต้องติดตั้งและบำรุงรักษาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับการระบายน้ำ

8.5.5.1 มีแนวปฏิบัติในการลดผลกระทบจากการก่อสร้างถนน สะพาน และสร้างโครงสร้างขั้นพื้นฐาน เช่น ลดการเปิดหน้าดิน หลีกเลี่ยงการทำให้ดินลงไปในแหล่งน้ำ และรักษาระดับน้ำตามธรรมชาติ

8.5.5.2 ดำเนินการตามแนวปฏิบัติสำหรับการวางผัง การก่อสร้าง จุดรวมกองไม้ และการระบายน้ำ

8.5.5.3 ดำเนินการตามแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการอุทกวิทยาตามธรรมชาติของพื้นที่ชุ่มน้ำและแนวทางในการอนุรักษ์แนวกันชนริมฝั่งแม่น้ำลำธาร

8.5.5.4 มีการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นก่อนและหลังการก่อสร้างสะพานหรือโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ

8.6 การรักษาสภาพการทำหน้าที่ด้านเศรษฐกิจสังคมต่อชุมชนของสวนป่า

8.6.1 สวนป่าต้องวางแผนการจัดการสวนป่าโดยมุ่งเน้นการทำหน้าที่ด้านเศรษฐกิจสังคมของสวนป่า

8.6.1.1 วางแผนการจัดการสวนป่าโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาหน้าที่ด้านเศรษฐกิจสังคมของสวนป่า

8.6.2 กรณีพื้นที่สวนป่ามีความเหมาะสมด้านนันทนาการ สวนป่าต้องให้ชุมชนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ โดยคำนึงถึงสิทธิการถือครองของผู้ประกอบการ ความปลอดภัย และสิทธิของผู้อื่น ผลกระทบต่อทรัพยากรและระบบนิเวศของสวนป่า รวมถึงความสอดคล้องต่อการทำหน้าที่ของสวนป่า

8.6.2.1 สำรวจพื้นที่ที่มีความเหมาะสมด้านนันทนาการในสวนป่า ในกรณีมีพื้นที่ที่เหมาะสมทางด้านนันทนาการ เจ้าของมีสิทธิในการพิจารณาให้เข้าใช้ประโยชน์โดยคำนึงถึง ความปลอดภัย และสิทธิของผู้อื่น

8.6.2.2 ระบุพื้นที่ใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในแผนที่ของหน่วยการจัดการป่าไม้

8.6.2.3 ประเมินผลกระทบต่อทรัพยากรและระบบนิเวศของสวนป่า รวมถึงความสอดคล้องต่อการทำหน้าที่ของสวนป่าในการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการ

8.6.2.4 กำหนดมาตรการในการให้เข้าใช้พื้นที่ตามความเหมาะสม

8.6.3 พื้นที่ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สิ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ หรือมีพื้นที่ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของชุมชน โดยชุมชนใช้ร่วมกันอย่างชัดเจน ต้องได้รับการปกป้องและการจัดการอย่างเหมาะสม

หมายเหตุ ชุมชนในที่นี้ หมายถึงชุมชนที่อยู่โดยรอบสวนป่า รวมถึงกลุ่มชนพื้นเมือง

8.6.3.1 สำรวจพื้นที่ที่มีคุณค่าสำคัญด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ หรือพื้นที่ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของชุมชน เช่น พื้นที่ที่พบชิ้นส่วนโบราณสถานหรือโบราณวัตถุ

8.6.3.2 ระบุพื้นที่ที่มีคุณค่าสำคัญด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ หรือพื้นที่ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของชุมชนในแผนที่ของหน่วยการจัดการป่าไม้

หมายเหตุ สามารถอ้างอิงข้อมูลสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์จากรายชื่อโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนโดยกรมศิลปากร

8.6.3.3 ประเมินผลกระทบจากกิจกรรมของสวนป่าต่อพื้นที่ที่มีคุณค่าสำคัญด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ หรือพื้นที่ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของชุมชน

8.6.3.4 กำหนดมาตรการในการปกป้องและจัดการอย่างเหมาะสม

8.6.4 สวนป่าต้องสนับสนุนสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีในระยะยาวของชุมชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนตามความเหมาะสม

หมายเหตุ ชุมชนในที่นี้ หมายถึงชุมชนที่อยู่โดยรอบสวนป่า รวมถึงกลุ่มชนพื้นเมือง

8.6.4.1 ประเมินผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมสวนป่าต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของชุมชน

8.6.4.2 จัดทำแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมหรือลดผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของชุมชน

8.6.4.3 มีกระบวนการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ในระยะยาว และต้องมีช่องทางสื่อสารกับชุมชน

8.6.5 สวนป่าต้องนำองค์ความรู้ ประสบการณ์ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมจากชุมชน มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น ประสบการณ์จากชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ องค์กรอิสระ

8.6.5.1 มีกระบวนการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการทำสวนป่า

8.6.5.2 พิจารณาประสบการณ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการทำสวนป่า หากมี ให้พิจารณาความเหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้

8.6.6 สวนป่าต้องให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจในท้องถิ่น โดยต้องพิจารณาจ้างงานคนในท้องถิ่นก่อน และคำนึงถึงโอกาสในการฝึกอบรมคนในท้องถิ่นเพื่อเข้าถึงการจ้างงาน รวมถึงการสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างในท้องถิ่น

8.6.6.1 กำหนดขั้นตอนหรือนโยบายในการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการรับสมัครงานที่ให้โอกาสคนในท้องถิ่น

8.6.6.2 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโอกาสการจัดซื้อจัดจ้าง หรือตำแหน่งงานที่รับสมัครในสวนป่าต่อคนในท้องถิ่น

8.6.6.3 จัดซื้อจัดจ้างและจ้างงานคนในท้องถิ่น หากไม่สามารถจัดซื้อจัดจ้างหรือจ้างงานคนในท้องถิ่นได้ ให้ระบุเหตุผลที่ไม่สามารถจ้างงานได้

8.6.6.4 ส่งเสริมให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสวนป่าให้คนในท้องถิ่น

8.6.7 สวนป่าต้องสนับสนุนกิจกรรมการวิจัยและการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน หรือสนับสนุนการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินการโดยองค์กรอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

8.6.7.1 กำหนดขั้นตอนการทำงานหรือนโยบายเกี่ยวกับการสนับสนุนการวิจัยหรือเก็บข้อมูลโดยสวนป่าเองและโดยองค์กรอื่น

8.6.7.2 บันทึกการให้ความร่วมมือเมื่อมีการทำวิจัยหรือเก็บข้อมูลในสวนป่า

8.6.7.3 นำผลลัพธ์ที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงสวนป่าตามความเหมาะสม

9. การประเมินสมรรถนะ (Performance evaluation)

9.1 การเฝ้าติดตาม การวัด การวิเคราะห์ และการประเมิน

9.1.1 สวนป่าต้องเฝ้าติดตามทรัพยากรสวนป่า และประเมินการจัดการทรัพยากร รวมถึงผลกระทบทางนิเวศวิทยา สังคม และเศรษฐกิจ โดยต้องดำเนินการเป็นระยะและนำผลลัพธ์กลับเข้าสู่กระบวนการวางแผน

9.1.2 สวนป่าต้องตรวจสอบสุขภาพและความอยู่รอดของสวนป่าเป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยทางชีวภาพและกายภาพที่สำคัญซึ่งอาจส่งผลต่อสุขภาพและความอยู่รอดของระบบนิเวศ เช่น ศัตรูพืช โรค การแทะเล็มเกินกำลังผลิตและปริมาณสัตว์ที่มีมากเกินไป ไฟ และความเสียหายที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิอากาศ สารพิษทางอากาศ หรือกิจกรรมของสวนป่า

9.1.3 การเก็บหาของป่าในสวนป่า รวมทั้งการล่าสัตว์และการจับสัตว์น้ำ ต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติ การเฝ้าติดตาม และการควบคุมที่เหมาะสม

หมายเหตุ การล่าสัตว์ทำได้เฉพาะกรณีไม่ผิดกฎหมายตาม พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

9.1.4 สวนป่าต้องติดตามสภาพการทำงานอยู่เสมอ และต้องปรับปรุงสภาพการทำงานตามความจำเป็น

9.1.5 มีการดำเนินการเพื่อติดตามประเมินผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า

9.2 ตรวจประเมินภายใน

9.2.1 วัตถุประสงค์

สวนป่าต้องดำเนินการตรวจประเมินภายใน ตามช่วงเวลาที่วางแผนไว้ เพื่อพิจารณาว่ามีการดำเนินการ

ก) สอดคล้องต่อ

- ข้อกำหนดระบบการจัดการของสวนป่า
- ข้อกำหนดของมาตรฐานนี้

ข) นำไปปฏิบัติและคงรักษาไว้อย่างมีประสิทธิผล

9.2.2 สวนป่าต้อง

ก) จัดทำ นำไปปฏิบัติและคงรักษาไว้ ซึ่งแผนการตรวจประเมินภายใน รวมถึงความถี่ วิธีการ ผู้รับผิดชอบ ข้อกำหนดการวางแผน และการรายงานการตรวจประเมินภายใน โดยพิจารณาถึงความสำคัญของกระบวนการที่เกี่ยวข้องและผลของการตรวจประเมินก่อนหน้านี้

ข) กำหนดหลักเกณฑ์การตรวจประเมินและขอบข่ายสำหรับแต่ละการตรวจประเมิน

ค) เลือกผู้ตรวจประเมินและทำการตรวจประเมินเพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการตรวจเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป็นกลาง

ง) มั่นใจว่าผลการตรวจประเมินได้รายงานสู่ระดับการจัดการที่เกี่ยวข้อง

จ) เก็บรักษาเอกสารสารสนเทศเป็นหลักฐานของการปฏิบัติตามแผนการตรวจและผลการตรวจประเมิน

9.3 การทบทวนการจัดการ

9.3.1 ผู้บริหารหรือผู้ได้รับมอบหมาย ต้องมีการทบทวนการจัดการประจำปี สิ่งที่ทบทวนอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

ก) สถานะของการดำเนินการทบทวนก่อนหน้า

ข) การเปลี่ยนแปลงประเด็นภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการ

ค) ข้อมูลสมรรถนะของสวนป่า รวมทั้งแนวโน้มของ

- สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดและการดำเนินการแก้ไข
- ผลการเฝ้าติดตามและการวัด

- ผลการตรวจประเมิน

ง) โอกาสสำหรับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

9.3.2 ผลลัพธ์ของการทบทวนการจัดการต้องรวมถึงการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับโอกาสการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในระบบการจัดการ

9.3.3 สวนป่าต้องเก็บรักษาเอกสารสารสนเทศเป็นหลักฐานของผลการทบทวนการจัดการ

10. การปรับปรุง

10.1 สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดและการปฏิบัติการแก้ไข

10.1.1 เมื่อเกิดสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด สวนป่าต้อง

ก) ตอบสนองต่อสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดเท่าที่สามารถทำได้

- ปฏิบัติการเพื่อควบคุมและแก้ไข
- จัดการกับผลที่ตามมา

ข) ประเมินความจำเป็นสำหรับปฏิบัติการใดๆ เพื่อกำจัดสาเหตุของสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด เพื่อไม่ให้เกิดซ้ำ หรือเกิดขึ้นที่อื่น ๆ โดย

- ทบทวนสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด
- พิจารณาสาเหตุของสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด
- พิจารณาสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดที่คล้ายคลึงกันหรืออาจมีโอกาสเกิดขึ้น

ค) ดำเนินการปฏิบัติการใด ๆ ที่จำเป็น

ง) ทบทวนประสิทธิผลของการปฏิบัติการแก้ไขที่ได้กระทำ

จ) ทำการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการ ถ้าจำเป็น

10.1.2 การดำเนินการแก้ไขต้องเหมาะสมกับความสำคัญของผลกระทบของสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดที่เกิดขึ้น

10.1.3 สวนป่าต้องเก็บรักษาเอกสารสารสนเทศไว้เป็นหลักฐานของ

ก) ลักษณะของสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดและการดำเนินการใด ๆ ต่อมา

ข) ผลของการปฏิบัติการแก้ไขใด ๆ

10.2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สวนป่าต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่องสำหรับความเหมาะสม ความเพียงพอ และประสิทธิผลของระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน และการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

ภาคผนวก ก
การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน: ไม้นอกเขตป่า
SUSTAINABLE FOREST PLANTATION MANAGEMENT: Trees outside Forests (TOF)

ภาคผนวกนี้เป็นการตีความข้อกำหนดในมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (มตช. 14061) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้สำหรับไม้นอกเขตป่า (Trees outside Forests: TOF) โดยข้อกำหนดทั้งหมดใน มตช. 14061 ที่อ้างถึงสวนป่า ให้นำมาประยุกต์ใช้สำหรับไม้นอกเขตป่าด้วย เว้นแต่จะระบุไว้เป็นอย่างอื่นในภาคผนวกนี้

ก.1 การแบ่งประเภทการจัดการสำหรับไม้นอกเขตป่า

การจัดการสำหรับไม้นอกเขตป่า แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ดังนี้

1. การจัดการไม้นอกเขตป่าแบบเข้มข้น คือพื้นที่ไม้นอกเขตป่าที่ไม่เข้าเกณฑ์ไม้นอกเขตป่าประเภทพื้นที่เกษตรกรรม/ที่อยู่อาศัย แบบไม่เข้มข้น มีเกณฑ์ดังนี้

ขนาดพื้นที่	การปกคลุมเรือนยอดหรือพื้นที่หน้าตัด	มูลค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิต	ความเข้มข้นในการจัดการ	คุณค่าทางวัฒนธรรม ระบบนิเวศ และการอนุรักษ์
มีขนาดพื้นที่ของแต่ละหน่วยการจัดการเกินกว่า 250 ไร่	● กรณีพืชไร่ มีการปกคลุมเรือนยอดหรือพื้นที่หน้าตัดไม่เกินร้อยละ 20 ● กรณีไม้ยืนต้น มีการปกคลุมเรือนยอดหรือพื้นที่หน้าตัดไม่เกินร้อยละ 50 ● กรณีวนเกษตร มีการปกคลุมเรือนยอดหรือพื้นที่หน้าตัดไม่เกินร้อยละ 50	ผลผลิตหลักไม่ได้มาจากไม้หรือเนื้อไม้	การดูแลจัดการมุ่งเน้นที่ผลผลิตหลักซึ่งไม่ใช่ไม้	ไม่ใช่พื้นที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ระบบนิเวศ และการอนุรักษ์

2. การจัดการไม้นอกเขตป่าแบบไม่เข้มข้น ทั้งในพื้นที่เกษตรกรรม/ที่อยู่อาศัย มีเกณฑ์ดังนี้

ขนาดพื้นที่	การปกคลุมเรือนยอด หรือ พื้นที่หน้าตัด	มูลค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิต	ความเข้มข้นในการจัดการ	คุณค่าทางวัฒนธรรม ระบบนิเวศ และการอนุรักษ์
มีขนาดพื้นที่ของแต่ละหน่วยการจัดการไม่เกิน 250 ไร่	● กรณีพืชไร่ มีการปกคลุมเรือนยอดหรือพื้นที่หน้าตัดไม่เกิน ร้อยละ 20 ● กรณีไม้ยืนต้น มีการปกคลุมเรือนยอดหรือพื้นที่หน้าตัดไม่เกิน ร้อยละ 50 ● กรณีวนเกษตร มีการปกคลุมเรือนยอดหรือพื้นที่หน้าตัดไม่เกิน ร้อยละ 50	รายได้หลักไม่ได้มาจากไม้หรือเนื้อไม้	การดูแลจัดการมุ่งเน้นที่ผลผลิตหลักซึ่งไม่ใช่ไม้	ไม่ใช่พื้นที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ระบบนิเวศ และการอนุรักษ์
มีขนาดพื้นที่ของแต่ละหน่วยการจัดการไม่เกิน 50 ไร่	● กรณีไม้ยืนต้น มีการปกคลุมเรือนยอดหรือพื้นที่หน้าตัดได้ ร้อยละ 100			

ก.2 **การตีความข้อกำหนดใน มตช. 14061**

การตีความข้อกำหนดใน มตช. 14061 สำหรับไม้นอกเขตป่า**ประเภทพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่อยู่อาศัยแบบเข้มข้นและไม่เข้มข้น** ให้ยึดตามที่ระบุไว้ในตารางด้านล่างนี้ ในกรณีที่ข้อกำหนดนั้น ๆ ไม่ได้ระบุไว้ในตารางด้านล่าง ให้ยึดตามข้อกำหนดใน มตช. 14061

ข้อกำหนดตาม มตช. 14061	การตีความสำหรับไม้นอกเขตป่า
6.2.2 แผนการจัดการสวนป่า มีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้ ก) วัตถุประสงค์ของการจัดการโดยคำนึงถึงสังคม ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ ข) คำอธิบายข้อมูลพื้นฐานของหน่วยการจัดการป่าไม้ เช่น ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรสวนป่า คุณลักษณะความหลากหลายทางชีวภาพ ข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและสถานะความเป็นเจ้าของเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและบริบททางสังคมของพื้นที่โดยรอบ ค) แผนที่ที่แสดงรายละเอียด ขอบเขต ทรัพยากรสวนป่า รวมถึงพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ พื้นที่กันชน พื้นที่กันไว้ พื้นที่ซึ่งมีความสำคัญต่อหน้าที่ในการป้องกันเพื่อสังคม พื้นที่เสี่ยงและเปราะบางต่อการชะล้างพังทลายของดิน พื้นที่เป็นแหล่งน้ำ ระบบขนส่งและเคลื่อนย้าย กิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ ง) ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณที่จัดสรรเพื่อพัฒนาแผนการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จ) รายละเอียดของระบบวนวัฒน์ ประกอบด้วย การคัดเลือกสายพันธุ์ การเลือกพื้นที่ การเพาะชำ การ	6.2.2 แผนการจัดการไม้นอกเขตป่า มีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้ ก) วัตถุประสงค์ของการจัดการที่แสดงให้เห็นถึงการจัดการไม้นอกเขตป่า ข) คำอธิบายข้อมูลพื้นฐานของหน่วยการจัดการ เช่น ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรไม้นอกเขตป่า ข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและสถานะความเป็นเจ้าของ ค) แผนที่ที่แสดงรายละเอียด ขอบเขต ทรัพยากรไม้นอกเขตป่า พื้นที่กันชน พื้นที่กันไว้ พื้นที่ซึ่งมีความสำคัญต่อหน้าที่ในการป้องกันเพื่อสังคม พื้นที่เสี่ยงและเปราะบางต่อการชะล้างพังทลายของดิน พื้นที่เป็นแหล่งน้ำ ระบบขนส่งและเคลื่อนย้าย กิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ ง) ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณใช้ในการจัดการ จ) รายละเอียดของการจัดการ ประกอบด้วย การคัดเลือกสายพันธุ์ การปลูก การบำรุงรักษา การสำรวจอัตราการเติบโต การเก็บเกี่ยว รวมถึงข้อมูลของดินและธาตุอาหาร ฉ) รูปแบบวิธีการเก็บเกี่ยว รายละเอียดและเหตุผลของเทคนิคการเก็บเกี่ยวและอุปกรณ์ที่จะใช้

ข้อกำหนดตาม มตช. 14061	การตีความสำหรับไม้นอกเขตป่า
ปลูก การบำรุงรักษา การสำรวจอัตราการเติบโต และกำหนดอัตราการเก็บเกี่ยว รวมถึง การวิเคราะห์ดินและ ธาตุอาหาร ฉ) รูปแบบวิธีการเก็บเกี่ยว รายละเอียดและเหตุผลของเทคนิคการเก็บเกี่ยวและอุปกรณ์ที่จะใช้ ช) ระบบการจัดการอื่น ๆ ตามระบบนิเวศของสวนป่า ซ) การปกป้องสิ่งแวดล้อมและสังคมบนพื้นฐานของการประเมินสิ่งแวดล้อมและสังคม และการระบุผลกระทบการจัดการ และมาตรการลดผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ฌ) การป้องกัน และการฟื้นฟูชนิดที่หายาก ถูกคุกคาม และใกล้สูญพันธุ์ ที่อยู่อาศัยและระบบนิเวศ ญ) ปริมาณไม้ที่ให้ตัดได้ในแต่ละปี (Annual allow cut) รวมถึงการให้เหตุผลประกอบ	ช) ระบบการจัดการอื่น ๆ ตามระบบนิเวศของไม้นอกเขตป่า
6.3.1 ความสอดคล้องกับกฎหมาย (Legal compliance) 6.3.1.1 สวนป่าต้องระบุและมีวิธีการเข้าถึง การประยุกต์ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกับการจัดการสวนป่าและพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรให้สวนป่ามีความสอดคล้องกับกฎหมายเหล่านั้น 6.3.1.2 สวนป่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายท้องถิ่น กฎหมายระดับชาติ/ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคป่าไม้ของประเทศไทย และกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการป่าไม้ ซึ่งรวมถึง วิธีปฏิบัติการจัดการสวนป่า ได้แก่ การปกป้องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าคุ้มครองและสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ ทรัพย์สินครอบครอง และสิทธิการใช้ที่ดินสำหรับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ปัญหาสุขภาพแรงงานและ	6.3.1 ความสอดคล้องกับกฎหมาย (Legal compliance) 6.3.1.1 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องระบุและมีวิธีการเข้าถึง การประยุกต์ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกับการจัดการไม้นอกเขตป่าและพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรให้ไม้นอกเขตป่ามีความสอดคล้องกับกฎหมายเหล่านั้น 6.3.1.2 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายท้องถิ่น กฎหมายระดับชาติ/ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับไม้นอกเขตป่าของประเทศไทย และกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยไม้นอกเขตป่า ซึ่งรวมถึงการเกษตรและวนเกษตร การปกป้องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าคุ้มครองและสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ ทรัพย์สินครอบครอง และสิทธิการใช้ที่ดินสำหรับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ปัญหา

ข้อกำหนดตาม มตช. 14061	การตีความสำหรับไม้นอกเขตป่า
ความปลอดภัย การต่อต้านการทุจริตและการจ่ายค่าสิทธิและภาษีที่เกี่ยวข้อง 6.3.1.3 สวนป่าต้องมีมาตรการต่อต้านการทุจริต โดยใช้ทางเลือกที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของการทุจริต 6.3.1.4 สวนป่าต้องมีมาตรการเพื่อปกป้องสวนป่าจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น การตัดไม้อย่างผิดกฎหมาย การใช้ที่ดินอย่างผิดกฎหมาย การจุดไฟโดยผิดกฎหมาย และกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอื่น ๆ	สุขภาพแรงงานและความปลอดภัย การชดเชยต่อความเสียหายของพืชผลทางการเกษตร การต่อต้านการทุจริตและการจ่ายค่าสิทธิและภาษีที่เกี่ยวข้อง 6.3.1.3 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องมีมาตรการต่อต้านการทุจริต โดยใช้ทางเลือกที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของการทุจริต 6.3.1.4 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องมีมาตรการเพื่อปกป้องสวนป่าจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น การตัดไม้อย่างผิดกฎหมาย การใช้ที่ดินอย่างผิดกฎหมาย การจุดไฟโดยผิดกฎหมาย และกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอื่น ๆ
7.2.2 สวนป่าต้องดำเนินการใดๆ เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถตามที่กำหนดไว้ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และต้องมีการประเมินประสิทธิผลของการดำเนินการนั้นๆ เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรเหล่านั้นมีความสามารถตามที่กำหนดไว้	7.2.2 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องดำเนินการใดๆ เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถตามที่กำหนดไว้ในด้านวนเกษตร แนวปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หรือ เทคนิคการดูแลไม้นอกเขตป่า เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และต้องมีการประเมินประสิทธิผลของการดำเนินการนั้น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรเหล่านั้นมีความสามารถตามที่กำหนดไว้
8.1.1 สวนป่าต้องมีเป้าหมายเพื่อรักษาหรือเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ (พื้นที่ที่มีต้นไม้ขึ้นอยู่) และการบริการของระบบนิเวศ และรักษาหรือเพิ่มคุณค่าทางเศรษฐกิจ นิเวศวิทยา วัฒนธรรม และสังคมของทรัพยากรในสวนป่า 8.1.1.1 พื้นที่ที่มีการตัดหมดต้องมีการปลูกใหม่ทดแทนในเวลาที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ 8.1.1.2 วางแผนและดำเนินกิจกรรมการจัดการสวนป่าโดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่เพื่อเพิ่มคุณค่าทางเศรษฐกิจ นิเวศวิทยา วัฒนธรรม และสังคม 8.1.1.3 ภายในขอบเขตพื้นที่ของสวนป่าและในขอบเขตพื้นที่ติดกัน หากมีพื้นที่นิเวศบริการ ต้องระบุ	8.1.1 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องมีเป้าหมายเพื่อรักษา เพิ่มพื้นที่ที่มีต้นไม้ขึ้นอยู่ การบริการของระบบนิเวศ หรือ รักษาหรือเพิ่มคุณค่าทางเศรษฐกิจ นิเวศวิทยา วัฒนธรรม และสังคมที่สอดคล้องกับรูปแบบการใช้พื้นที่ โดยสามารถพิจารณาในระดับภูมิทัศน์ได้ 8.1.1.1 พื้นที่ที่มีการตัดหมดต้องมีการปลูกใหม่ทดแทนในเวลาที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ หรือมีการปลูกทดแทนในพื้นที่อื่น 8.1.1.2 วางแผนและดำเนินกิจกรรมการจัดการไม้นอกเขตป่าโดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่เพื่อรักษาคุณค่าทางเศรษฐกิจ นิเวศวิทยา วัฒนธรรม และสังคม

ข้อกำหนดตาม มตช. 14061	การตีความสำหรับไม้นอกเขตป่า
ถึงพื้นที่ดังกล่าวและมีมาตรการที่ใช้เพื่อรักษาและปรับปรุงบริการเหล่านี้	
8.1.2 สวนป่าต้องปกป้องปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรในสวนป่าและความสามารถของสวนป่าในการกักเก็บคาร์บอนในระยะกลางและระยะยาว โดยการสร้างสมดุลระหว่างอัตราการเก็บเกี่ยวและการเติบโตด้วยวนวัฒน์วิธีที่เหมาะสม และเลือกใช้เทคนิคที่ลดผลกระทบในทางลบต่อทรัพยากรป่าไม้ 8.1.2.1 สำรวจปริมาณผลผลิตและกำหนดปริมาณไม้ที่ให้ตัดได้ในแต่ละปี (Annual allowable cut) 8.1.2.2 ปริมาณการเก็บเกี่ยวไม้ต้องไม่เกินกำลังการผลิต เว้นแต่การเพิ่มขึ้นของการเก็บเกี่ยวเนื่องมาจากเหตุฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับภัยธรรมชาติ 8.1.2.3 วางแผนและดำเนินกิจกรรมการจัดการสวนป่าโดยพิจารณาสภาพธรรมชาติและภูมิอากาศ	8.1.2 การจัดการต้องรักษาหรือปรับปรุงทรัพยากรไม้นอกเขตป่า และขีดความสามารถในการดักจับและกักเก็บคาร์บอนในระยะกลางและระยะยาว โดยการสร้างสมดุลระหว่างอัตราการเก็บเกี่ยวและการเติบโต และลดความเสียหายโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อทรัพยากรในระบบนิเวศ และสามารถพิจารณาในระดับภูมิทัศน์ได้ 8.1.2.1 สำรวจปริมาณผลผลิตและวางแผนการตัดไม้ตามรอบที่เหมาะสม 8.1.2.2 ปริมาณการเก็บเกี่ยวไม้ในแต่ละปีต้องไม่เกิน 50% ของไม้ที่มีอยู่ในระดับภูมิทัศน์หรือพิจารณาโดยใช้การรับรองแบบกลุ่มได้ 8.1.2.3 วางแผนและดำเนินกิจกรรมการจัดการโดยพิจารณาสภาพธรรมชาติและภูมิอากาศ
8.1.6 การแปลงป่าเสื่อมโทรมอย่างรุนแรงเป็นสวนป่าต้องเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ นิเวศวิทยา สังคมและ / หรือวัฒนธรรม โดยมีเงื่อนไขดังนี้ ...	ไม่ประยุกต์ใช้
8.2.1 สวนป่าต้องรักษาหรือปรับปรุงสุขภาพและความสามารถในการอยู่รอดของระบบนิเวศป่าไม้ให้ดีขึ้น และระบบนิเวศป่าไม้ที่เสื่อมโทรมต้องได้รับการฟื้นฟูโดยการจัดการโครงสร้างและกระบวนการทางธรรมชาติ และใช้มาตรการทางชีวภาพหรือกายภาพที่เป็นไปได้ในการป้องกันตามความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ 8.2.1.1 สำรวจพื้นที่ที่มีความสำคัญในการทำหน้าที่ด้านระบบนิเวศภายในหน่วยการจัดการป่าไม้ 8.2.1.2 จัดสรรพื้นที่กันชนหรือกันไว้เพื่อทำหน้าที่ด้านระบบนิเวศตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการปลูกสร้างสวนป่าหรือเมื่อเริ่มดำเนินการจัดการสวนป่า	8.2.1 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องรักษาหรือปรับปรุงสุขภาพและความสามารถในการอยู่รอดของไม้นอกเขตป่าให้ดีขึ้น และพื้นที่ไม้นอกเขตป่าที่เสื่อมโทรมต้องได้รับการฟื้นฟูโดยการใช้กระบวนการทางธรรมชาติ และใช้มาตรการทางชีวภาพหรือกายภาพที่เป็นไปได้ในการป้องกันตามความเหมาะสม 8.2.1.1 สำรวจสุขภาพไม้นอกเขตป่า เช่น ศัตรูพืชและโรคต่าง ๆ 8.2.1.2 จัดทำแผนในการบำรุงรักษา ฟื้นฟู และซ่อมแซมพื้นที่ที่เสื่อมโทรม โดยใช้โครงสร้างและกระบวนการทางธรรมชาติ และมาตรการทางชีวภาพหรือกายภาพที่เหมาะสม

ข้อกำหนดตาม มตช. 14061	การตีความสำหรับไม้นอกเขตป่า
8.2.1.3 สำรวจสุขภาพของระบบนิเวศ เช่น ศัตรูพืช และโรคต่าง ๆ 8.2.1.4 จัดทำแผนในการบำรุงรักษา ฟื้นฟู และซ่อมแซมระบบนิเวศป่าไม้ที่เสื่อมโทรม โดยใช้โครงสร้างและกระบวนการทางธรรมชาติ และมาตรการทางชีวภาพหรือกายภาพที่เหมาะสม	
8.2.2 สวนป่าต้องส่งเสริมและรักษาให้มีความหลากหลายทางธรรมชาติทั้งในเชิงพันธุกรรม ชนิด และโครงสร้าง เพื่อทำให้เกิดเสถียรภาพ ความสามารถในการอยู่รอด และการฟื้นคืนสภาพของระบบนิเวศสวนป่า เพื่อเพิ่มความสามารถในการต้านทานต่อปัจจัยแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมและเสริมสร้างกลไกการควบคุมทางธรรมชาติ 8.2.2.1 ปลูกสร้างสวนป่าให้มีความหลากหลายทางพันธุกรรม ชนิดหรือโครงสร้าง ยกเว้นสวนป่าเชิงเดี่ยวสามารถพิจารณาถึงการรักษาหรือเพิ่มพูนความหลากหลายทางพันธุกรรม ชนิดหรือโครงสร้าง ในพื้นที่กันชนและพื้นที่กันไว้ภายในหน่วยการจัดการป่าไม้ 8.2.2.2 มีแนวทางการจัดการที่เหมาะสมในการฟื้นฟูพื้นที่สวนป่าด้วยต้นไม้ที่มีชนิดและถิ่นกำเนิดที่เหมาะสมกับพื้นที่ หรือมีเทคนิคการดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการขนส่งที่บรรเทาความเสียหายที่จะเกิดต่อต้นไม้และดิน 8.2.2.3 พื้นที่กันชนและพื้นที่กันไว้ เพื่อประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ วัฒนธรรม และสังคม ในช่วงที่มีการเตรียมการสำหรับการปลูกสร้างสวนป่า (ถ้ามี)	8.2.2 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องส่งเสริมและรักษาให้มีความหลากหลายทางธรรมชาติทั้งในเชิงพันธุกรรม ชนิด และโครงสร้าง เพื่อคงไว้ซึ่งความสามารถในการอยู่รอด และการฟื้นคืนสภาพของพื้นที่ไม้นอกเขตป่า 8.2.2.1 ปลูกสร้างไม้นอกเขตป่า ให้มีความหลากหลายทางพันธุกรรม ชนิด หรือโครงสร้าง โดยสามารถส่งเสริมให้มีความหลากหลายในพื้นที่อื่นภายในหน่วยการจัดการได้ (ไม่ประยุกต์ใช้สำหรับไม้นอกเขตป่าที่มีขนาดไม่เกิน 50 ไร่) 8.2.2.2 มีแนวทางการจัดการที่เหมาะสมในการฟื้นฟูพื้นที่ไม้นอกเขตป่าด้วยต้นไม้ พืชผล และสัตว์ที่มีชนิดและถิ่นกำเนิดที่เหมาะสมกับพื้นที่ หรือมีเทคนิคการดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการขนส่งที่บรรเทาความเสียหายที่จะเกิดต่อต้นไม้และดิน 8.2.2.3 พื้นที่กันชนและพื้นที่กันไว้ เพื่อประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ วัฒนธรรม และสังคม ในช่วงที่มีการเตรียมการสำหรับการปลูกสร้างไม้นอกเขตป่า (ถ้ามี)
8.4.1 สวนป่าต้องรักษาสภาพ อนุรักษ์ และส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในระดับภูมิทัศน์ ระบบนิเวศ ชนิด และพันธุกรรม	8.4.1 สามารถพิจารณาในระดับภูมิทัศน์หรือพิจารณาโดยใช้การรับรองแบบกลุ่มได้

ข้อกำหนดตาม มตช. 14061	การตีความสำหรับไม้นอกเขตป่า
8.4.10 สวนป่าต้องวางแผนและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานโดยลดความเสียหายต่อระบบนิเวศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบนิเวศที่หายาก เปราะบาง หรือตัวแทนระบบนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์พันธุกรรม ชนิดที่ถูกคุกคาม หรือชนิดที่มีความสำคัญอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรพิจารณาถึงรูปแบบของการย้ายถิ่นฐานของชนิดดังกล่าว 8.4.10.1 ระบุแผนงานและการออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน (เช่น โครงสร้าง อาคาร ถนน สะพาน พื้นที่ขนถ่ายสินค้า แหล่งน้ำ) ภายในหน่วยการจัดการป่าไม้ 8.4.10.2 ประเมินผลกระทบของการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเหล่านั้นต่อระบบนิเวศ 8.4.10.3 กำหนดทางเลือกหรือมาตรการในการลดผลกระทบจากการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน 8.4.10.4. ดำเนินการขออนุญาตจากผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย (ถ้ามี) 8.4.10.5 ติดตามและประเมินผลกระทบของโครงสร้างพื้นฐานเหล่านั้น 8.4.10.6 นำผลการติดตามและประเมินผลมาพิจารณาปรับปรุงมาตรการที่มีอยู่	8.4.10 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องวางแผนและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานโดยลดความเสียหายต่อระบบนิเวศ 8.4.10.1 ระบุแผนงานและการออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน (เช่น โครงสร้าง อาคาร ถนน สะพาน พื้นที่ขนถ่ายสินค้า แหล่งน้ำ) ภายในหน่วยการจัดการ 8.4.10.2 ประเมินผลกระทบของการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเหล่านั้นต่อระบบนิเวศ 8.4.10.3 กำหนดทางเลือกหรือมาตรการในการลดผลกระทบจากการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน 8.4.10.4. ดำเนินการขออนุญาตจากผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย (ถ้ามี) 8.4.10.5 ติดตามและประเมินผลกระทบของโครงสร้างพื้นฐานเหล่านั้น 8.4.10.6 นำผลการติดตามและประเมินผลมาพิจารณาปรับปรุงมาตรการที่มีอยู่
8.5.1 สวนป่าต้องรักษาหรือเพิ่มการทำหน้าที่ป้องกันของสวนป่าเพื่อสังคม เช่น ศักยภาพในการควบคุมการกัดเซาะ การป้องกันน้ำท่วม การทำน้ำให้สะอาด การควบคุมสภาพภูมิอากาศ การกักเก็บคาร์บอนและการควบคุมหรือสนับสนุนนิเวศบริการอื่น ๆ 8.5.1.1 มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเภท และสถานภาพของทรัพยากรดินและน้ำในพื้นที่ 8.5.1.2 ดำเนินการตามแนวทางและ/หรือขั้นตอนในการระบุและกำหนดเขตพื้นที่สำหรับการปกป้องดินและน้ำ แหล่งน้ำ พื้นที่รับน้ำ (water catchment)	8.5.1 ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าต้องรักษาหรือเพิ่มการทำหน้าที่ป้องกันของต้นไม้ภายในภูมิทัศน์พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่อยู่อาศัย 8.5.1.1 ดำเนินการโดยคำนึงถึงประโยชน์ของต้นไม้ในพื้นที่ เช่น การเป็นแนวป้องกันลม การกักเก็บคาร์บอน การดูดซับมลพิษทางอากาศ

ข้อกำหนดตาม มตช. 14061	การตีความสำหรับไม้นอกเขตป่า
8.5.1.3 นำแนวทางการจัดการไปปฏิบัติ เพื่อรักษาและ/หรือเพิ่มคุณค่าของนิเวศบริการตามความเหมาะสมของพื้นที่ รวมถึงแนวปฏิบัติเชิงบวกต่อสภาพภูมิอากาศ เช่น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	

ก.3 ข้อกำหนดเพิ่มเติมสำหรับบริบทไม้นอกเขตป่า

หากส่วนใดในหน่วยการจัดการพื้นที่ไม้นอกเขตป่าเกี่ยวข้องกับการเกษตร ผู้ประกอบการไม้นอกเขตป่าจะต้องประยุกต์ใช้แนวปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หรือข้อแนะนำทางวิชาการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ก.4 ข้อกำหนดที่ไม่ต้องประยุกต์ใช้สำหรับบริบทไม้นอกเขตป่า

ข้อกำหนดต่อไปนี้ไม่บังคับใช้สำหรับบริบทการจัดการไม้นอกเขตป่าประเภทพื้นที่เกษตรกรรมแบบไม่เข้มข้นและพื้นที่อยู่อาศัยแบบไม่เข้มข้น

ข้อกำหนดตาม มตช. 14061	การประยุกต์ใช้	เหตุผล
6.2.2 ช); 6.2.3; 7.1; 7.2; 7.3; 7.4; 8.3.5; 8.4.8; 8.5.5; 9.1.1; 9.1.3	ไม่ประยุกต์ใช้สำหรับ ● บริบทไม้นอกเขตป่าประเภทพื้นที่เกษตรกรรมแบบไม่เข้มข้น ● บริบทไม้นอกเขตป่าประเภทพื้นที่อยู่อาศัยแบบไม่เข้มข้น	การจัดการพื้นที่ไม้นอกเขตป่ามีความเข้มข้นต่ำ มีขนาดและ/หรือระดับการลงทุนต่ำ จนไม่สามารถนำข้อกำหนดมาประยุกต์ใช้ได้จริง
8.2.1; 8.4.2; 8.6.2; 8.6.6	ไม่ประยุกต์ใช้สำหรับ ● บริบทไม้นอกเขตป่าประเภทพื้นที่เกษตรกรรมแบบไม่เข้มข้น ● บริบทไม้นอกเขตป่าประเภทพื้นที่อยู่อาศัยแบบไม่เข้มข้น	ข้อกำหนดเหล่านี้ไม่ใช่ประเด็นปัญหาหรือความเสี่ยงที่อยู่ภายใต้บริบทไม้นอกเขตป่า
8.2.2; 8.3.2; 8.4.10; 8.4.11	ไม่ประยุกต์ใช้สำหรับ ● บริบทไม้นอกเขตป่าประเภทพื้นที่อยู่อาศัยแบบไม่เข้มข้น	ข้อกำหนดเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับบริบทการปลูกต้นไม้โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความสวยงามและการอนามัยสิ่งแวดล้อม

ภาคผนวก ข
แผนภาพแสดงการจำแนกการจัดการสำหรับการดำเนินการตามข้อกำหนดของมาตรฐานนี้

